

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΓ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19—ΤΗΛ. 27.689 | 1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1956 | ΑΡΙΘ. 19

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΕΙΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΝ

Εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον μας, ὁ ὁποῖος μὲ ἐξαιρετικὸν ὄντως ἐνδιαφέρον παρηκολούθησε τὸ ζήτημα, ἀνεγράφη προσφυσέστατα, ὅτι ἡ μετάβασις τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ τῆς ἀκολουθίας του εἰς Γιουγκοσλαυίαν, δὲν ἀπετέλεσεν ἀπλῶς φιλόφρονα ἀνταπόδοσιν ἐπισκέψεως πρὸς τὸν Σέρβον Πατριάρχην. Ἀλλὰ γεγονὸς ἐξαιρετικῆς σημασίας, τὸ ὁποῖον συνέδεσε περισσότερον τοὺς δύο φίλους καὶ συμμάχους λαοὺς. Καὶ τὸ ὁποῖον παρέσχεν ἀφορμὴν πολλῶν καὶ γονύμων διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν συζητήσεων.

*

Τὴν Ὁρθοδοξίαν, καὶ γενικώτερον τὴν Ἐκκλησίαν, δὲν ἤμποροῦμεν νὰ τὴν ἀποδεχόμεθα ἐξωτερικῶς. Καὶ ὑπὸ τὴν στατικὴν σημερινὴν μορφὴν τῆς καιρικῆς τῆς κατατμήσεως καὶ διαιρέσεως. Ἀλλὰ ὀφείλομεν νὰ τὴν ἀποδεχόμεθα ἐσωτερικῶς, καὶ πέραν ὄλων τῶν διαιρέσεων, ὡς τὸν μοναδικὸν δρόμον ποῦ μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὴν πραγματικὴν τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν ἐπὶ τῆς Γῆς.

Διὰ τοῦτο, πέραν ἀπὸ τὴν θλάσιν τῆς εἰς ἐθνικοὺς ἰδιάζοντας χαρακτῆρας, χρέος μας ἱερὸν εἶναι ἀπέναντι τῆς σωστικῆς διὰ τὸν κόσμον ἀληθείας τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπεῖ, καὶ τῆς ὁποίας εἶναι ὁ φορεὺς, νὰ ἐπιθυμῶμεν τὴν δημιουργικὴν τῆς ἀνάπτυξιν. Καὶ νὰ ἐργαζώμεθα, μὲ ὄλας μας τὰς δυνάμεις, διὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς ἀπὸ τὴν ἀκηνησίαν, τὴν ἀδράνειαν, καὶ τὴν στασιμότητα εἰς τὴν ὁποίαν σήμερον εὐρίσκεται. Διότι πνευματικὴ εἶναι ἀναμφισβητήτως ἡ πορεία τῆς ζωῆς. Καὶ δυναμικὴ καὶ δημιουργικὴ πρέπει νὰ εἶναι συνεχῶς καὶ ἡ πορεία τῆς Ἐκκλησίας.

*

Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀσφαλῶς πρακτικώτερα καὶ συντομωτέρα ὁδὸς διὰ τὴν σύσφιγξιν τῶν σχέσεων τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ τελικῶς—διατί ὄχι;—διὰ τὴν ἔνωσίν των, ἀπὸ τὴν ὁδὸν τῆς ὁποίας καθοδηγητῆς εἶναι

ἡ ἀγάπη. Διότι μόνον διὰ τῆς ἀμοιβαίας ἐπαφῆς, ἢ ὁποία καταλύει τὰ σκιοθέμελα Σινικὰ τείχη τὰ ὁποῖα διαχωρίζουν τοὺς Ὁρθοδοξοῦντας λαοὺς, καὶ ἡ ὁποία παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίσωμεν καὶ νὰ κατανοήσωμεν ἀλλήλους, εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιῆ ἡ πνευματικῆ των συναδέλφωσις, καὶ νὰ παγιωθῆ ἡ ὀργανικὴ ἀνασύνταξις καὶ ἡ Οἰκουμενικότης τῆς τρισαγίας μας Ὁρθοδοξίας. Τοῦτο δὲ εἶναι τὸ ἄμεσον καὶ ἀσφαλὲς συμπέρασμα, τὸ ὁποῖον συνάγεται ἀπὸ τὴν πραγματοποιηθεῖσαν στενὴν καὶ ἐγκάρδιον ἐπαφὴν μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν. Τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Σερβικῆς.

*

Μακροὶ καὶ ἐμπεριστατωμένοι ὑπῆρξαν αἱ διεξαχθεῖσαι συνομιλῖαι μεταξὺ τοῦ σεπιτοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν κ. Δωροθέου, καὶ τῆς Αὐτοῦ Μακαριότητος τοῦ Πατριάρχου τῶν Σέρβων κ. Βικεντίου.

Καὶ δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν, ὅτι ἐξεδηλώθησαν κατ' αὐτὰς ἀρίφνητα καὶ θερμοουργὰ τὰ κεντρόματα καὶ τὰ βιώματα τῆς Ὁρθοδόξου ζωῆς, ἢ ὁποία σφύζει καὶ πάλλεται ἰσχυρῶς εἰς τὰ βάθη τῶν ψυχῶν τῶν δύο φίλων καὶ συμμάχων λαῶν μας. Βεβαιοῦμεν ἐπίσης, ὅτι εἶχαν αὐθορμητισμὸν, εἰλικρίνειαν, πίστιν ζέουσαν, καὶ ἐσώτατον βάθος γλυκύτητος. Καὶ ὡς πιστοῦται καταδήλως ἀπὸ τὸ ἐκδοθὲν κοινὸν ἀνακοινωθέν, ἐπετεύχθη ἀπόλυτος ἑναρμονισμὸς ἀντιλήψεων, ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς ἐπιτρέπει, πλήρεις αἰσιοδοξίας, νὰ προφοιβάζωμεν τὴν Δόξαν καὶ τὸν θρίαμβον τῆς ἀγίας μας Ὁρθοδοξίας. Ἀρκεῖ, μὲ τὴν αὐτὴν πίστιν καὶ εἰλικρίνειαν, νὰ συνεχισθῆ ἡ ὑπὸ τόσον αἰσίους οἰωνοὺς ἀναληφθεῖσα προσπάθεια.

*

Εἰς εὐτυχεῖς καὶ Δωρικοῦ ἀληθῶς ρυθμοῦ

ΤΟ ΔΟΓΜΑ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ*

II

Δεύτερον, δυνάμει τοῦ προφητικοῦ του ἀξιώματος ὁ Κύριος ἀπεκάλυψε καὶ ἐδίδαξε λόγῳ τε καὶ ἔργῳ, ὡς ὁ ὕψιστος καὶ ἀπόλυτος καὶ μοναδικὸς καὶ αἰώνιος διδάσκαλος καὶ καθηγητὴς τῆς ἀνθρωπότητος¹, τὴν ὑψίστην θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀλήθειαν, ἥτις ἔσχεν ἀληθῶς ἀπολυτρωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου. «Ἐδει γὰρ παιδαγωγηθῆναι (αὐτὸν) καὶ διδαχθῆναι ἀρετῆς ὁδόν, τῆς μὲν φθορᾶς ἀπάγουσαν, πρὸς δὲ ζωὴν τὴν αἰώνιον ποδηγούσαν»². Ἡ ἀναγκαιότης τούτου κατανοεῖται, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τοῦτο μὲν ὅτι συνεπεία τῆς ἁμαρτίας ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου ἐσκοτίσθη καὶ ἐξησθένησε καὶ διὰ τοῦτο περιέπεσε εἰς θρησκευτικὴν καὶ ἠθικὴν ἀγνοίαν καὶ πλάνην καὶ ἁμαρτίαν, τοῦτο δὲ ὅτι ἡ πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπαραίτητος πίστις προέρχεται «ἐξ ἀκοῆς, ἡ δὲ ἀκοὴ διὰ ῥήματος Θεοῦ»³, ἥτοι διὰ διδασκαλίας. Ὅθεν, ἵνα σωθῇ ὁ ἄνθρωπος, ἔπρεπε, πρὸς τοὺς ἄλλους, νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τῆς πλάνης καὶ νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοῦ ἐκ τῆς ἁμαρτίας προελθόντος σκοτασμοῦ δι' ἀληθοῦς θεογνωσίας καὶ θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς διδασκαλίας καὶ νομοθεσίας ἐκ μέρους τοῦ Λυτρωτοῦ,

* Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου σελ. 326.

1. Ματθ. 23,8.10.16,14. 21,11. Μάρκ. 1,21/2. Ἰωάν.3,2. 6,14. 7,40. 13,13. Πρβλ. καὶ Δευτ. 18,18.

2. Ἰωάννου Διαμασκηνοῦ, ἐνθ' ἄν. III, 1. Migne P.G. 94,981.

3. Ρωμ. 10,17.

διὰ διδασκαλίας τῆς ἀληθείας», ἥτις μόνη ἠδύνατο νὰ ἐλευθερώσῃ, δῆλα δὴ νὰ ἀπολυτρώσῃ καὶ σώσῃ αὐτόν, ὡς ἐδίδαξεν αὐτὸς ὁ Κύριος¹, ὅστις ἦτο αὐτὴ αὐτῆ «ἡ ἀλήθεια» ἐν ἀπολύτῳ ἐννοία², ἡ μοναδικὴ πηγὴ πάσης σοφίας καὶ ἀληθοῦς διδασκαλίας καὶ «τὸ φῶς τοῦ κόσμου»³. Κατὰ τὸν Μ. Ἀθανάσιον, ὁ Κύριος ἐδίδαξεν, ἵνα «τοὺς πάντας ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τῆς θεοπληθείας καὶ τῆς φθορᾶς καὶ πάντων γένηται κύριος καὶ βασιλεὺς αὐτὸς»⁴, ἡ κατὰ τὸν Χρυσόστομον, «ἵνα σώσῃ καὶ τῆς πλάνης ἐλευθερώσας τῆς βασιλείας τὴν ἀπόλαυσιν ἡμῖν δωρήσῃται»⁵.

Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπραξεν ὁ Κύριος διὰ τοῦ προφητικοῦ ἀξιώματος, ἐλευθερώσας καὶ λυτρώσας τὴν ἀνθρωπότητα ἐκ τῆς πλάνης διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἀληθείας. Διότι ἡ ἀλήθεια, τὴν ὅποιαν ἐκήρυξεν ὁ Κύριος, διεγείρει τὴν συνείδησιν τοῦ δουλεύοντος τῇ ἁμαρτίᾳ ἀνθρώπου, συνειδητοποιεῖ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς ἀπολυτρώσεως αὐτοῦ καὶ ἐλευθεροῖ αὐτὸν ἀπὸ τε τῆς πλάνης καὶ τῆς δουλείας τῆς ἁμαρτίας. Διὰ τῆς διδασκαλίας του ὁ Σωτὴρ ἐνεφύσησεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα τὸ νέον πνεῦμα τῆς ἀλη-

1. Ἰωάν. 8,32.

2. Ἰωάν. 14,6.

3. Ἰωάν. 8,12.

4. Μ. Ἀθανασίου, Κατ' Ἀρειανῶν II, 14. Migne P. G. 26,181.

5. Ἰωάννου Χρυσόστομου, Εἰς Γέν. Ὁμιλ. 3,4. Migne P.G. 53,36.

ἀνακοινώσεις του πρὸς τοὺς δημοσιογράφους ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπός μας κ. Δωρόθεος, συνώψισεν τὰς ἐντυπώσεις του. Ἐπιφυλασθόμεθα δὲ ἡμεῖς, εἰς ἰδιαίτερον πανηγυρικὸν τεῦχος νὰ παράσχωμεν λεπτομερεῖς πληροφορίας, διὰ τὴν ἱστορικὴν αὐτόχρημα αὐτὴν ἐπαφὴν μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν.

Καὶ τοῦτο μόνον λέγομεν ἐνταῦθα, ὅτι διετρέξαμεν σχεδὸν ὁλόκληρον τὴν Σερβίαν. Καὶ καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν μας συνηγήσαμεν ἀδελφικότητα, στοργὴν, πηγαίαν ἐκδήλωσιν ἐνθουσιασμοῦ καὶ χαρᾶς διὰ τὴν παρουσίαν μας, καὶ ἄλλην Ὀρθοδόξου φρονήματος.

Νομίζει κανεὶς, ὅτι ἡ ἐπιβλητικὴ ἐμφάνισις ἐκεῖ ἐπάνω τοῦ τιμίου καὶ ἀγωνιστικοῦ Ἑλληνικοῦ ράσου, ἀφύπνισε εἰς τὸ αἷμα τοῦ εὐγενοῦς Σερβικοῦ λαοῦ ὅλας τὰς οἰμωγὰς καὶ ὄλους τοὺς θρήνους, ἀλλὰ καὶ ὅλας τὰς χαρὰς, μᾶς κοινῆς δραματικῆς ζωῆς τῶν δύο λαῶν μας ὑπὸ τὴν βάρβαρον δεσποτείαν τῶν Τούρκων, καὶ ὑπὸ τὴν ἀγίαν σκέπη τῆς κοινῆς μας Μητρὸς καὶ Τροφῆς, τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Καὶ ὁμολογοῦμεν, ὅτι σπανίως ἀνεπνεύσαμεν τόσον μεθυσιτικῶς τὸ ἄρωμα τῆς ἐνδόξου Ἑθνικῆς μας Ἱστορίας, καὶ ἡσθάνθημεν τὴν ὑπερηφάνειαν τοῦ Προδρομικοῦ ρόλου τῆς Φυλῆς μας, ὅσον ὅταν, ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τῶν ἀδελφῶν Σέρβων, ἐτελοῦμεν τὸ σεμνὸν μνημόσυνον τοῦ Πρωτομάρτυρος τῆς Βαλκανικῆς Ἐλευθερίας Ρήγα Φεραίου, εἰς τὸν Βυζαντινὸν ναὸν τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου φρουρίου, ὅπου τόσον ἀπαισίως ἐστραγγαλίσθη. Ἐπίσης σπανίως συνειδητήσαμεν τόσον, ὅσον ὅταν εἰς τὸ Πιρὸτ μᾶς ὑπεδέχοντο μετ' Ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς, καὶ ὁ σεπτὸς μας Ἀρχιεπίσκοπος κατέθετε ἀπέριττον στέφανον Ἑλληνικῆς δάφνης, καὶ ἀνεγίνωσκε μετὰ παλλομένην φωνὴν τὰς ἐπιμνημοσύνας εὐχὰς εἰς τοὺς τριακοσίους ἐβδομήκοντα ὀκτῶ Ἑλλήνας ἀξιωματικούς καὶ στρατιώτας, τῶν ὁποίων τὰ ἱερὰ ὀστᾶ ἀναπαύονται ἐκεῖ ὑπὸ τὴν εὐλογίαν τῶν Σταυρῶν. Ἐνῶ ἡ μὲν στρατιωτικὴ μουσικὴ ἐσκόρπιζεν τριγύρω ριγηλοὺς ἤχους, τὰ δὲ μάτια ὅλων ἀνεξαιρέτως — Ἑλλήνων καὶ Σέρβων — ἦσαν δακρύβρεκτα.

ΘΕΟΔ. Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

θείας και τῆς ἀγιότητος, αὐτὸς ὁ ἴδιος παρασχὼν ἐαυτὸν ἀριστον και ἀνυπερβλητον πρότυπον ἀρετῆς και ἀγιότητος και ὑπακοῆς εἰς τὸ θεῖον θέλημα και ὑπόδειγμα και ὑπογραμμὸν και παράδειγμα πρὸς μίμησιν. Διὰ τοῦτο εἶπε περὶ ἑαυτοῦ: «ἐγὼ εἰμι ἡ ὁδὸς και ἡ ἀλήθεια και ἡ ζωὴ· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσῃ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἐξεῖ τὸ φῶς τῆς ζωῆς»¹, οἱ δὲ ἀκροαταὶ του συνήθιζον ν' ἀποκαλῶσιν αὐτὸν «διδάσκαλον»². Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, «πᾶς λόγος και πᾶσα πράξις τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κανὼν ἐστὶν εὐσεβείας τε και ἀρετῆς»³, «τὸ δὲ καινὸν και ἀνανεούμενον ἄσμα τῆς τοῦ Κυρίου διδασκαλίας ἀνακαινίζει ἡμῶν ὡς ἀετοῦ τὴν νεότητα, ὅταν φθειρωμεν μὲν τὸν ἕξω ἄνθρωπον, ἀνακαινώμεθα δὲ ἡμέρα και ἡμέρα»⁴. Ἐνῶ λοιπὸν ἡ προπατορικὴ ἁμαρτία ἐσήμαινεν ἀποτυχίαν τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου ὅπως φθάσῃ εἰς τὸν προορισμὸν του, τ. ἔ. εἰς τὴν ἠθικὴν τελείωσιν και θεώσιν αὐτοῦ, και παρέκκλινεν ἀπὸ τῆς εἰς ταύτην ἀγούσης ὁδοῦ, ὁ Σωτὴρ διὰ τῆς δογματικῆς και ἠθικῆς διδασκαλίας του και τῆς παραδειγματικῆς ζωῆς του ἐπανήγαγε και ἀποκατέστησεν αὐτὸν εἰς τὸν ἀρχικὸν προορισμὸν του, ἐπανέφερον αὐτὸν εἰς τὴν ἐξ ἧς παρεξέκλινε και ἀπεπλανήθη ὁδὸν τῆς ἠθικῆς τελειώσεως και θεώσεως και σωτηρίας και ἀνεβίβασεν αὐτὸν εἰς τὴν ὁμοίωσιν τοῦ Θεοῦ.

Τρίτον, τὴν σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπειργάσατο ὁ Σωτὴρ κυρίως διὰ τῆς σταυρικῆς θυσίας του, ἧς ἦτο ἀληθῆς ἐξιλιαστήριος θυσία, προσενεχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἐξ ἀγάπης ἀγάπης πρὸς τὸν ἐπουράνιον Πατέρα ὑπὲρ τοῦ ἁμαρτωλοῦ ἀνθρώπου και καταλλάξασα αὐτὸν μετὰ τοῦ Θεοῦ — Πατρὸς διὰ τοῦ ἰδίου αἵματος και τὰ ἀμφότερα ἐν ποιήσασα⁵. Ἀναμφιβόλως ὁ θάνατος και ἡ ἀνάστασις τοῦ Σωτῆρος ἀποτελοῦσι τὸ ἀποκορύφωμα και τὸ ἐπιστέγασμα τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου του, ὅπερ ἤρξατο, ὡς εἶδομεν, διὰ τῆς μεθ' ἧς συνδέονται ἀρρήκτως θείας ἐνσαρκώσεως. Τὴν πεποιθήσιν ταύτην τῶν Ὀρθοδόξων μαρτυρεῖ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, ἡ ἐξαιρετικὴ θέσις, ἣν κατέχει ἐν τε τῇ λειτουργικῇ και τῇ ἰδιωτικῇ ζωῇ αὐτῶν ὁ σταυρὸς και τὸ πάντοτε ποιούμενον σημεῖον αὐτοῦ σὺν τῇ ἀναστάσει και τῇ βαθείᾳ βιώσει αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ ὀρθοδόξου πληρώματος, ἀποδεικνυομένης οὕτως ἀβασίμου και ἐξ ἀγνοίας προσερχομένης τῆς περὶ δῆθεν μειώσεως τῆς σημασίας τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων ἀντιθέτου γνώμης ἑτεροδόξων τινῶν θεολόγων⁶.

1. Ἰωάν. 14,6. 8,12.

2. Ματθ. 8,19. 12,38. 19,16. 22,16. 24,36. 23,8. 26,18. Μάρκ. 4,38. 5,35. 9,17.38. 10,35. 12,19.32. 13,1. 14,14. Λουκ. 3,12. 7,41. 9,38. 10,25. 11,45. 12,13. 19,39. 20, 39.21,7. Ἰωάν. 1,39. 3,2. 8,4. 11,28. 13,13. 20,16.

3. Μ. Βασιλίου, Ἀσκητικαὶ διατάξεις 1,1. Migne P. G. 31,1325.

4. Μ. Βασιλίου, Ὁμιλ. εἰς Ψαλμ. 32,2. Migne P. G. 29,328.

5. Ρωμ. 5,10. Ἐφεσ. 2,14 ἐξ.

6. Καὶ ὁ K. Algermisen (Konfessionskunde, Hannover 1939, σ.521) παρατήρησε: «Mag auch hier wiederum eine durch die Art des griechischen Denkens bewirkte Akzentverschiebung vorliegen, so wird dadurch die Be-

Πράγματι, κατὰ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ὁ Σωτὴρ εἶναι ὁ ἀληθῆς και μοναδικὸς ἀρχιερεὺς τῆς Καινῆς Διαθήκης, ὅστις, ὡς εἰς και μόνος μεσίτης μεταξύ Θεοῦ και ἀνθρώπων, θύτης ἅμα και θύμα γενόμενος, προσέφερον ἑαυτὸν ἐφάπαξ ἀληθῆ ἐξιλιαστήριον θυσίαν και «παρέδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν προσφορὰν και θυσίαν τῷ Θεῷ»¹, ὡς ὁ ἀκακος και ἀναμάρτητος, ὁ ἀμώμος και ἄσπιλος ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»², τὸ αἷμα τοῦ ὁποῦ «καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας»³. Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς ἄπειρον και διηνεκῆ ἱλαστικῆν δύναμιν κερτημένης αἱματηρᾶς θυσίας του ὁ Σωτὴρ, γενόμενος «ἱλασμός περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν... και ὄλου τοῦ κόσμου»⁴, ἀπέπλυνε πάσας τὰς ἁμαρτίας και ἐξίλέωσε και κατήλλαξεν ἡμᾶς μετὰ τοῦ Θεοῦ, εἰρηνοποιήσας και ἐνώσας τὰ διεστῶτα, ἢ «ἡμᾶς νεκροῦς ὄντας τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε σὺν αὐτῷ, χαρισάμενος ἡμῖν πάντα τὰ παραπτώματα, ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασι, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, και αὐτὸ ἦρεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ», οὕτως δὲ παρέστησεν «ἡμᾶς ἀγίους και ἀμώμους και ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ»⁵. Οὕτω, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον⁶, ἡ κυρία πηγὴ τῆς συγχωρήσεως τῶν ἁμαρτιῶν τῶν ἀνθρώπων και τῆς σωτηρίας αὐτῶν εἶναι ὁ ἀντιπροσωπευτικὸν χαρακτῆρα κερτημένος σταυρικὸς θάνατος τοῦ Σωτῆρος, ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἀπέρρευσε ἡ ἄφρασις τῶν ἁμαρτιῶν, ἡ θεία χάρις και ἡ μετὰ τοῦ Θεοῦ καταλλαγὴ τῶν ἀνθρώπων⁷, καθ' ὅτι Θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ, μὴ λογιζόμενος αὐτοῖς τὰ παραπτώματα αὐτῶν»⁸. Τοῦτο ἐπετεύχθη, διότι ὁ Θεὸς οἶονεῖ μετεβίβασε τὰς μὲν ἁμαρτίας τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τοῦ δικαίου και ἀναμαρτήτου Ἰησοῦ, τὴν δὲ δικαιοσύνην αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἁμαρτωλῶν ἀνθρώπων. «Τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν, ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη Θεοῦ ἐν αὐτῷ»⁹, διότι «τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν αὐτὸς ἀνήνεγκεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ ἐπὶ τὸ ξύλον»⁹ και ἀπέπλυνε και συνεχώρησεν αὐτὰς «ἐν τῷ αὐτοῦ αἵ-

deutung des Opfertodes Christi in der Orthodoxen Kirche nicht beeinträchtigt».

1. Ἐφεσ. 5,2.

2. Ἰωάν. 1,29. Α' Πέτρ. 1,19.

3. Α' Ἰωάν. 1,7 ἐξ. Ἐβρ. 9,11 ἐξ. Πρβλ. και Μ. Βασιλίου, Ὁμιλ. εἰς Ψαλμ. 28,5 και 48,4. Migne P. G. 29,296. 440/1. Εἰς Ἡσαΐαν 1,24. Migne P. G. 30,165.

4. Α' Ἰωάν. 2,2. 4,10.

5. Κολοσ. 1,22. 2,13/4.

6. Παραλείπομεν ἄλλα συναφῆ χωρία ἐκ τῶν ἄλλων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, οἷα: Ματθ. 16,21. 20,28. Μάρκ. 8,31. 9,12. Λουκ. 22,15. Ἰωάν. 10,10-18. Α' Ἰωάν. 1,7. Ἀποκ. 12,11. Πράξ. 8,32 ἐξ. Α' Πέτρ. 1,19. 2,24 κλπ.

α) «Ἐν μὲν γὰρ τῷ πρώτῳ Ἀδὰμ προσεκόμεθα (τῷ Θεῷ), μὴ ποιήσαντες αὐτοῦ τὴν ἐντολήν, ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ Ἀδὰμ ἀποκατηλλάγημεν, ὑπήκοοι μέχρι θανάτου γενόμενοι». (Εἰρηναίου, Adversus haereses V, 16,3. Migne P. G. 7,1168).

7. Β' Κορ. 5,19.

8. Β' Κορ. 5,21.

9. Α' Πέτρ. 2,24.

ματι»¹, «ἵνα ταῖς ἁμαρτίαις ἀπογενόμενοι τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν»².

Ἐκ τῶν εἰρημένων δὴλον, ὅτι ὁ σταυρικὸς θάνατος τοῦ Χριστοῦ εἶναι θυσία ἐξιλαστήριος, ἐξ ἀπείρου ἀγάπης προσενεχθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ ἀντιπροσωπευτικῶς τῷ Θεῷ (ὡπὲρ πάντων) τῶν ἀνθρώπων³, ἐκ τῆς ὁποίας ἐξεπήγασεν ἡ σωτηρία πάντων. Διότι διὰ τῆς ὑψίστης καὶ μοναδικῆς θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ ὁ Σωτὴρ «ἐξηγόρασεν» ἢ «ἐλύτρωσεν» ἡμᾶς⁴, προσενεγκῶν τὴν ζωὴν ἢ τὸ αἷμα του ὡς «λύτρον» ἢ «ἀντίλυτρον»⁵, αὐτὸς ὢν καὶ ἀποθανὼν «ἀδικαίος ὑπὲρ ἀδικῶν»⁶. Καρπὸς δὲ τῆς θυσίας του εἶναι ὁ «ἰλασμός»⁷, ὁ ἐξαλείψας τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὴν ἐνοχὴν τῶν ἀνθρώπων, τούτου δ' ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ «καταλλαγή» ἢ «ἀποκαταλλαγή» καὶ ἡ εἰρήνευσις αὐτῶν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ὑπ' αὐτοῦ υἰοθεσία αὐτῶν⁸. Ἡ ἐξ ἀφάτου ἀπολυτρωτικῆς ἀγάπης θυσία τοῦ Λυτρωτοῦ προσήνεχθη μόνον «ἐφάπαξ», διότι τὸ μὲν εἶναι ἀπολύτης τελείας θυσία⁹, ἔχουσα κύρος εἰς τὸ διηνεκές¹⁰, τὸ δὲ ἔχει ἀπειρον καὶ καθολικὴν ἰλαστικὴν δύναμιν, ἰσχύουσα διὰ πάντας τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ πάντας τοὺς χρόνους καὶ τόπους¹¹. Διὰ τῆς μιᾶς λοιπὸν τελείας θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ, τῆς καταργησάσης τὰς προτυπούσας αὐτὴν ἀτελεῖς καὶ ἀγόνους τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης θυσίας, ἀποκατεστάθη ἡ κοινωνία τῆς χάριτος μεταξὺ Πλάστου καὶ πλάσματος νῦν ὅτε πλέον «τὰ ἀρχαῖα παρῆλθεν, ἰδοὺ γέγονε καινὰ τὰ πάντα»¹². Οὕτω δὲ «ἀλλοτριωθέντες Θεοῦ διὰ τῆς ἁμαρτίας, πάλιν εἰς τὴν οἰκειότητα ἀνεκλήθημεν, τῷ αἵματι τοῦ μονογενοῦς, ἐκ τῆς ἀτίμου δουλείας ἐξαίρεθέντες»¹³ καὶ «ὡσπερ δι' αὐτοῦ γεγόναμεν, οὕτω καὶ ἐν αὐτῷ τῶν πάντων ἡ λύτρωσις ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν γέγονε» καὶ ἐλύθη ἡ διὰ τὴν ἁμαρτίαν κατάρα «διὰ τὸν ἐν ἡμῖν ὑπὲρ ἡμῶν γενόμενον κατάραν»¹⁴. Πράγματι ὁ Λυτρωτὴς ὑπέμεινε ἐκουσίως τὸν ἐξιλαστήριον θάνατον, «τὴν ἡμετέραν ὑπακοὴν πληρῶν ἀνθ' ἡμῶν», καὶ «εἰς ἑαυτὸν ἀνεδέξατο τὸ κρῖμα, καὶ τῷ σώματι παθὼν ὑπὲρ πάντων, σωτηρίαν τοῖς πᾶσιν ἐχαρίσατο»,

ὡς καὶ τὴν «χάριν καὶ τὴν ἀλήθειαν», κατὰ τὸ Ἰωάν. 1,17¹.

Ἐπὶ τούτοις παρατηροῦμεν, ὅτι τὸν χαρακτῆρα τῆς θυσίας ἀποδίδει εἰς τὸν σταυρικὸν θάνατον τοῦ Σωτῆρος ὑπὲρ πάντα ἢ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή², ἥτις ἐπὶ πλέον παριστᾷ τὸν Λυτρωτὴν «ἐντυγχάνοντα ὑπὲρ ἡμῶν»³ καὶ ἐν τῷ οὐρανῷ ἀδιαλείπτως, καὶ διὰ τῆς ἐντεῦξέως του ταύτης προσοικειοῦντα τοῖς δεδικαιωμένοις τοὺς σωτηρίους καρποὺς τῆς θυσίας τοῦ Γολγοθᾶ, ἣν ὡς «λογικὴν καὶ ἀναίμακτον λατρείαν»⁴ ἐξ ἄλλου προσφέρει καὶ ἡ Ἐκκλησία αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἐπίσης ἀδιαλείπτως⁵. Ἐν τέλει δύναται ὡς ἐκ περισσοῦ νὰ προστεθῆ, ὅτι τὸ ὅλον κοσμοσωτήριον ἔργον τοῦ Λυτρωτοῦ ἐπὶ τοῦ σταυροῦ ἀποτελεῖ μ-

1. Μ. Ἀθανασίου, Κατὰ Ἀρειανῶν I,60. Migne P. G. 26,137)40. Ἀποσπ. διάφ. σ. 1241.

2. Ἐκ τῶν ἀρχαίων Πατέρων περιοριζόμεθα ν' ἀναφέρωμεν τὸν Κύριλλον Ἰεροσόλυμων, γράφοντα περὶ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου τὰ ἑξῆς: «Ἵπέμεινε δὲ ταῦτα ὁ Σωτὴρ, εἰρηνοποιήσας διὰ τοῦ αἵματος τοῦ σταυροῦ τὰ ἐν οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ γῆς. Ἐχθροὶ γὰρ ἦμεν Θεοῦ δι' ἁμαρτίας, καὶ ὤρισεν ὁ Θεὸς τὸν ἁμαρτάνοντα ἀποθνήσκειν. Ἐδεῖ οὖν ἐκ τῶν δύο γενέσθαι, ἢ ἀληθεύοντα Θεὸν πάντας ἀνελεῖν ἢ φιλανθρωπεύμενον παραλύσει τὴν ἀπόφασιν. Ἄλλ' ἡ Θεοῦ σοφία ἐτήρησε καὶ τῇ ἀποφάσει τὴν ἀλήθειαν καὶ τῇ φιλανθρωπία τὴν ἐνέργειαν. Ἀνέλαβε Χριστὸς τὰς ἁμαρτίας ἐν τῷ σώματι ἐπὶ τὸ ξύλον, ἵνα διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ταῖς ἁμαρτίας ἡμεῖς ἀπογενόμενοι, τῇ δικαιοσύνῃ ζήσωμεν. Οὐ μικρὸς ἦν ὁ ὑπεραποθνήσκων ἡμῶν: οὐκ ἦν πρόβατον αἰσθητὸν: οὐκ ἦν ψιλὸς ἄνθρωπος: οὐκ ἦν ἄγγελος μόνον, ἀλλὰ Θεὸς ἐνανθρωπήσας: οὐ τοσαύτη ἦν τῶν ἁμαρτωλῶν ἡ ἀνομία, ὅση τοῦ ὑπεραποθνήσκοντος ἡ δικαιοσύνη. Οὐ τοσοῦτον ἡμάρτομεν, ὅσον ἐδικαιοπράγησεν ὁ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ ἡμῶν τεθεικῶς». (Κατήχ. 13,33. Migne P. G. 33,812)3. Καὶ ὁ Μ. Βασίλειος παρατηρεῖ: «Τὶ γὰρ δύναται ἄνθρωπος εὐρεῖν τὴν λύτρωσιν, ἵνα δῶ ὑπὲρ λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; Ἄλλ' εὐρέθη ἐν ὁμοῦ πάντων ἀνθρώπων ἀντάξιον, ὃ ἐδόθη εἰς τιμὴν λυτρώσεως τῆς ψυχῆς ἡμῶν, τὸ ἅγιον καὶ πολυτιμωτὸν αἷμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὃ ὑπὲρ ἡμῶν ἐξέχεε πάντων διόπερ καὶ τιμῆς ἡγοράσθημεν... οὐ γὰρ ἰλασμοῦ δεῖται, ἀλλ' αὐτὸς ἐστὶ ἰλαστήριον» (Ὁμιλ. εἰς Ψαλμ. 48,4. Migne P. G. 29,440). Ἡ θυσία τοῦ σταυροῦ, προσθέτει ἄλλαχού, ἐπέφερε ἀκαθαρσιμὸν τῶν ἁμαρτημάτων διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ μεγέθει τοῦ ἐλέους καὶ τῷ πλήθει τῶν οἰκτιρῶν τοῦ Θεοῦ». (Κεφάλαια τῶν ὄρων τῶν κατ' ἐπιτομὴν 10. Migne P. G. 31,1088). Προφανῶς ἐκ τῆς διδασκαλίας ταύτης καὶ τῆς καθόλου σωτηριολογίας τῶν Ἑλλήνων Πατέρων καὶ θεολόγων, καὶ δὴ καὶ τῆς περὶ πίστεως καὶ ἀγαθῶν ἔργων, ἐλέγχεται ἀσύστατος καὶ ἀπόβλητος ὁ γνωστὸς ἰσχυρισμὸς ἐτεροδόξων τινῶν θεολόγων, καθ' ὃν δῆθεν «the idea of Christ's death bringing the forgiveness of sin has no stress among the Greeks. They failed to appropriate the Pauline idea of justification. Thus they overlooked the causal connection between the regeneration of the heart and the good works that are to follow». (J. Neve, A history of Christian Thought, Philadelphia τ. I. 1946, σ. 166). Τουναντίον ἡμεῖς διαπιστοῦμεν, ὅτι ἡ σωτηριολογία καθόλου τῆς Ἀνατολικῆς Θεολογίας εἶναι ὁλοκληρωμένη καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει πληρεστέρα ἐναντι τῆς μονομεροῦς ἐξαίρουσης τῶν σταυρικῶν θανάτων καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐκλογίας τῶν δυτικῶν Ἐκκλησιῶν.

3. Ἐβρ. 7,25. Πρβλ. καὶ 9,24. Ρωμ. 8,34. Α' Ἰωάν. 2,1.

4. Λειτουργία Χρυσοστόμου, παρὰ Ἰω. Καρμίρη, μν. ξ. I, 260.

5. Πρβλ. καὶ Μ. Ἀθανασίου, Κατὰ Ἀρειανῶν II,7. Migne P. G. 26,161. Περὶ τῆς ἐνσάρκου ἐπιφανείας τοῦ Θεοῦ Λόγος 22. Migne P. G. 26,1024.

1. Ρωμ. 3,25.

2. Α' Πέτρ. 2,24. Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, «ἡ ἁμαρτία ἐξανηλώθη ὑπὸ τῆς δικαιοσύνης τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Ἐπιστολὴ 261,3. Migne P. G. 32,972), κατὰ δὲ τὸν Χρυσόστομον, «ὁ Χριστὸς τοῖς ἐξ αὐτοῦ γέγονε πρόξενος δικαιοσύνης, ἦν διὰ τοῦ σταυροῦ πᾶσιν ἡμῖν ἐχαρίσατο». (Εἰς Ρωμ. Ὁμιλ. 10,1. Migne P. G. 60,475. Πρβλ. καὶ εἰς Ρωμ. Ὁμιλ. 1,65. Migne P. G. 60,555).

3. Α' Κορ. 5,15. Α' Τιμ. 2,6.

4. Γαλ. 3,13. 4,5. Τίτ. 2,14. Α' Πέτρ. 1,18.

5. Ματθ. 20,28. Μάρκ. 10,45. Α' Τιμ. 2,6. Ρωμ. 3,25. 5,9. Ἐφεσ. 1,7. Ἐβρ. 9,12. Α' Πέτρ. 1,19.

6. Α' Πέτρ. 3,18.

7. Α' Ἰωάν. 2,2. 4,10. Ἐβρ. 2,17. Ρωμ. 3,25.

8. Ρωμ. 5,10-11. Β' Κορ. 5,19. Κολ. 1,20. Ἐφεσ. 2,14/7.

9. Ἐβρ. 7,27/8. 10,10.

10. Ἐβρ. 10,12.14.

11. Α' Ἰωάν. 2,2. Κολ. 1,20. Β' Κορ. 5,15. Α' Τιμ. 2,6.

12. Β' Κορ. 5,17. Πρβλ. καὶ Μ. Βασίλειου, περὶ Ἁγίου Πνεύματος 31-32. Migne P. G. 32,124)5. Εἰς Ἡσαΐαν 1,26. Migne P. G. 30,169.

13. Μ. Βασίλειου, Λόγ. περὶ εὐχαριστίας. Migne P. G. 31,224.

14. Μ. Ἀθανασίου, Κατὰ Ἀρειανῶν I, 49. III, 323. Migne P. G. 26, 113. 396.

στήριον, ἀπαιτοῦν τὴν πίστιν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸν «λόγον τῆς καταλλαγῆς»¹ καὶ σωτηρίας.

Τέταρτον, τὸ ἀπολυτρωτικὸν ἔργον τοῦ ὀλοκλήρωσε καὶ ἐπεστέγασεν ὁ Σωτὴρ διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ βασιλικοῦ ἀξιώματός του, ἦτοι τῆς καθόδου εἰς τὸν ἄδην, τῆς ἀναστάσεως ἐκ τῶν νεκρῶν, τῆς ἀναλήψεως καὶ καθέδρας ἐν δεξιᾷ τοῦ Πατρὸς καὶ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας του, πρὸς διαιώνισιν καὶ οἰκειοποίησιν τῆς σωτηρίας ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, συνεργεῖα τοῦ πεμφθέντος κατὰ τὴν Πεντηκοστὴν καὶ διαμένοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Ἁγίου Πνεύματος. Τὴν Ἐκκλησίαν δὲ ἐξακολουθεῖ ἀοράτως νὰ κυβερνᾷ ὡς κεφαλὴ καὶ μοναδικὸς κυβερνήτης ὁ καὶ ἰδρυτὴς αὐτῆς Κύριος, κυβερνῶν καὶ κρίνων τὸν κόσμον καὶ νῦν καὶ μάλιστα ἐν τῇ ἐσχάτῃ κρίσει ὡς βασιλεὺς καὶ κύριος, ἔχων «πᾶσαν ἐξουσίαν ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς»², καὶ ὡς «ἡ κεφαλὴ πάσης ἀρχῆς καὶ ἐξουσίας»³. Διότι «ὁ Θεὸς αὐτὸν ὑπερύψωσε καὶ ἐχαρίσατο αὐτῷ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα, ἵνα ἐν τῷ ὀνόματι Ἰησοῦ πᾶν γόνου κάμψη ἐπουρανίων καὶ ἐπιγείων καὶ καταχθονίων, καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσῃται ὅτι κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς δόξαν Θεοῦ Πατρὸς»⁴. Πραγματευθέντες ἀλλαχοῦ εἰδικῶς περὶ τῆς καθόδου τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἄδην⁵ καὶ μέλλοντες νὰ πραγματευθῶμεν κατωτέρω περὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἐσαυτολογικῶν ἐνεργειῶν τοῦ Κυρίου ὡς βασιλέως, περιοριζόμεθα νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα ὀλίγα τινὰ μόνον περὶ τῆς μετὰ τοῦ σταυρικοῦ θανάτου ἀρρήκτως καὶ ὀργανικῶς συνηνωμένης ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Ἀναμφιβόλως αὕτη ἰδιαζόντως ἐξαίρεται καὶ ἐντόνως βιοῦται πάντοτε καὶ πανταχοῦ ὑπὸ τῶν Ὀρθόδοξων ὡς τὸ ἀποκορύφωμα καὶ συμπλήρωμα τῶν ἀγαθῶν τῆς διὰ τῆς σαρκώσεως, διδασκαλίας καὶ σταυρικῆς θυσίας τοῦ Λυτρωτοῦ ἀπολυτρώσεως καὶ ἡ ἐπίστεψις καὶ ἐπισφράγις ἀπάσης τῆς ἐπὶ γῆς σωτηριώδους ἐνεργείας αὐτοῦ. Τῷ ὄντι οἱ Ὀρθόδοξοι ἐμβλέπουσιν ἐν τῇ ἀναστάσει τὸ κύριον ἐχέγγυον τῆς σωτηρίας καὶ τὴν ὀριστικὴν νίκην καὶ κατάλυσιν τοῦ κράτους τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου⁶, τὸν ἀρραβῶνα δὲ καὶ τὴν ἀπαρχὴν καὶ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἀθανασίας πάντων τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐν γένει τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ μακαριότητος. Διότι, ἀφοῦ, κατὰ τὸν Ἀπόστολον Παῦλον, ὁ «Χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο» καὶ οὕτως «ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιήσονται»⁷. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνάστασις εἶναι ἡ βᾶσις καὶ τὸ θεμέλιον ὀλοκλήρου τοῦ Χρι-

στιανισμοῦ¹, δι' αὐτῆς δὲ κατενικήθη ἡ ἁμαρτία καὶ ὁ θάνατος καὶ ὁ ἄδης καὶ διηνοιχθῆ ἡ αἰώνιος ζωὴ εἰς τοὺς ἀνθρώπους. Οὕτω διὰ τῆς ἀναστάσεώς του ὁ Σωτὴρ ἐζωοποίησε τοὺς προκεκοιμημένους καὶ ἐδώρησε καὶ πάλιν εἰς πάντας τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀθανασίαν καὶ ἀφθαρσίαν τοῦ πρώτου ἀνθρώπου, ἡττηθέντος τοῦ θανάτου καὶ καταλυθείσης τῆς φθορᾶς τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως «τῇ τῆς ἀναστάσεως χάριτι», ἡ δὲ «ἀθανασία εἰς πάντας ἔφθασε... καὶ οὐκέτι ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκομεν, ἀλλ' ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιούμεθα»². Κατὰ δὲ τὸν Δαμασκηνόν, ὁ ἀναστάς «Κύριος διὰ τοῦ ἰδίου σώματος ἐδώρησατο καὶ τῷ ἡμετέρῳ σώματι τὴν τε ἀνάστασιν καὶ τὴν μετὰ ταῦτα ἀφθαρσίαν, αὐτὸς ἀπαρχὴ τῆς τε ἀναστάσεως καὶ τῆς ἀφθαρσίας καὶ τῆς ἀπαθείας ἡμῖν γενόμενος»³. «Ὡστε ἐν τῷ ἀναστάντι δεδοξασμένῳ σώματι τοῦ Κυρίου συνανέστη νεοποιηθεῖσα καὶ ἀφθαρτισθεῖσα καὶ δοξασθεῖσα καὶ ἡ σωματικὴ φύσις τοῦ ἀνθρώπου, (καθὼ πᾶσα ἡ φύσις ἡμῶν ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ ὑποστάσει) ἦτο⁴, ὡς καὶ πᾶσα ἡ συστενάζουσα καὶ συνωδίνουσα μετὰ τοῦ πεσόντος ἀνθρώπου κτίσις, (διότι καὶ αὕτη ἡ κτίσις ἐλευθερωθήσεται ἀπὸ τῆς δουλείας τῆς φθορᾶς εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ)⁵. Πράγματι μετὰ τοῦ ἀναστάντος «πρωτοτόκου ἐκ τῶν νεκρῶν»⁶ ζωοποιηθὲν συνανέστη καὶ ἐδοξάσθη καὶ πᾶν μέλος τοῦ μυστικοῦ σώματός του καὶ γενικῶς συνανέστη δυνάμει καὶ ὀλόκληρος ἡ ἀνθρωπότης, προοδοποιηθείσης τῆς καθολικῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν καὶ τῆς παλιγγενεσίας καὶ μεταμορφώσεως τοῦ σύμπαντος κόσμου. Κατὰ τὸν Γρηγόριον Νύσσης, «διὰ τῆς ἀναστάσεως ἅπαν τὸ κείμενον ἐαυτῷ συνανέστησε, ζωὴ καὶ ἀνάστασις καὶ ἀνατολὴ καὶ ἡμέρα τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις γενόμενος»⁷, κατὰ δὲ τοὺς πασχάλιους ὕμνους τῆς Ὀρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, «ἐκ θανάτου πρὸς ζωὴν καὶ ἐκ γῆς πρὸς οὐρανὸν Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμᾶς διεβίβασε», «θανάτῳ θάνατον πατήσας» καὶ ἐνδύσας «διὰ πάθους τὸ θνητὸν ἀφθαρσίας εὐπρέπειαν»⁸.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Α' Κορ. 15,14 ἐξ.

2. Μ. Ἀθανασίου, Λόγ. περὶ ἐνανθρωπήσεως τοῦ Λόγου 9. Migne P. G. 25,112. Κατ' Ἀρειανῶν, Λόγος I,59. Migne P. G. 26,136. 192. Πρβλ. καὶ Λόγ. II,61. 69. 74. σ. 277. 293. 305.

3. Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ, ἐνθ' ἀνωτ. III, 28. Migne P. G. 94,1100.

4. Αὐτόθι III, 6, σ. 1008.

5. Ῥωμ. 8,21)2.

6. Κολοσ. 1,18.

7. Γρηγορίου Νύσσης, Λόγος εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα. Migne P. G. 46,601.

8. Πεντηκοστάριον, ὑπὸ Βαρθολομαίου Κουτλουμουσιανοῦ, Ἀθῆναι 1933, σ. 1. 2. 4. Σχετικῶς παρατηρεῖ ὁρθῶς ὁ F. Heiler τὰ ἐξῆς: «Dieser Glaube an das höchste und tiefste christliche Heilsgeheimnis, welcher den Herzschlag des Orthodoxen Christentums bildet, ist so lebendig, stark und leuchtend, dass er nicht Gegenstand der theologischen Spekulation geworden ist... (Οἱ Ὀρθόδοξοι

1. Β'. Κορ. 5,19.

2. Ματθ. 28,18.

3. Κολ. 2,10.

4. Φιλιπ. 2,9-11.

5. Ἰω. Καρμίρη, Ἡ καθόδος τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸν ἄδην, Ἀθῆναι 1939.

6. Κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, «ὁ θάνατος ὁ ἐν τῇ σαρκί, διὰ τοῦ Ἀδὰμ εἰς ἡμᾶς παραπεμφθείς, κατεπόθη ὑπὸ τῆς θεότητος» (τοῦ παθόντος καὶ ἀναστάντος Χριστοῦ). (Ἐπιστολὴ 261,3. Migne P. G. 32,972).

7. Α' Κορ. 15,20 ἐξ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗΝ ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΕΚ ΣΕΡΒΙΑΣ

Τῆ 20 π. μηνὸς Σεπτεμβρίου καὶ ὥραν 11.10' π. μ. ἐπέστρεψε σιδηροδρομικῶς ἐκ Γιουγκοσλαβίας ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος μετὰ τῆς ἀκολουθίας του. Εἰς τὸν σταθμὸν τὸν ὑπεδέχθησαν τὰ ἐνταῦθα παρεπιδημοῦντα μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ Ὑφυπουργὸς Συγκοινωνιῶν κ. Καραπιτέρης, οἱ ἐπίσκοποι Εὐρύπου καὶ Μαραθῶνος, ἐκπρόσωποι τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Παιδείας, κληρικοὶ καὶ πλήθος κόσμου. Κατὰ τὴν ἐξοδὸν του ἐκ τοῦ σταθμοῦ ἡ μουσικὴ τῆς φρουρᾶς καὶ τιμητικὸν ἀπόσπασμα ἀπέδωσαν τὰς κεκανονισμένας τιμὰς.

Ὁ Μακαριώτατος ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του διὰ τὰς μεγάλας περιποιήσεις τῶν ὁποίων ἔτυχεν εἰς Γιουγκοσλαβίαν ἐκ μέρους τοῦ κλήρου, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Γιουγκοσλαβικοῦ λαοῦ.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν του ἐκ Βελιγραδίου τὸν Μακαριώτατον συνώδευσαν μέχρι τῶν συνόρων ὁ Σέρβος Πατριάρχης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ὡς καὶ ὁ Γραμματεὺς ἐπὶ τῶν ὄρων

σκευμάτων τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Κυβερνήσεως κ. Τίμιπαριτς.

Ἐκ τῶν Ἑλληνογιουγκοσλαβικῶν συνόρων ὁ Μακαριώτατος ἀπέστειλε πρὸς τὸν Στρατάρχην Τίτο τηλεγράφημα, διὰ τοῦ ὁποίου εὐχαριστεῖ διὰ τὴν ἐγκάρδιον ὑποδοχὴν τῆς ὁποίας ἔτυχεν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ καὶ εὐχεται ὅπως ὑπὸ τὴν φωτεινὴν καθοδήγησιν τοῦ Στρατάρχου ἡ φίλη καὶ σύμμαχος χώρα ἔχη πάντοτε ἡμέρας εὐτυχίας.

Ἐπίσης ἀπηύθυνε τηλεγράφημα πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν Πατριάρχην τῶν Σέρβων κ. Βικέντιον, διὰ τοῦ ὁποίου ἀκροφᾶζει τὴν βαθυτάτην εὐγνωμοσύνην του διὰ τὴν ὄντως ἀδελφικὴν ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν ἧς ἔτυχεν ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν πεποίθησιν, ὅτι αἱ συνομιλίαι τῶν θά σημειώσουσι ἱστορικὴν καμπὴν ὄχι μόνον διὰ τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν δύο ἀδελφῶν ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν καθόλου Ὁρθοδοξίαν.

Μετὰ τὴν λήξιν τῶν συνομιλιῶν τῶν Προκαθημένων τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, Ἑλληνικῆς καὶ Σερβικῆς, ἐξεδόθη τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθῆν:

« Ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, μετὰ τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεον ἐπικεφαλῆς, ἐπισκέφθη ἐπισήμως, κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Μακαριώτατου Πατριάρχου τῶν Σέρβων Βικέντιου, τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Σερβίας, παραμείνασα εἰς Γιουγκοσλαβίαν ἀπὸ τῆς 3ης μέχρι τῆς 19ης Σεπτεμβρίου 1956. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς εἰς Γιουγκοσλαβίαν παραμονῆς τῆς, ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἐπισκέφθη τὴν Α. Ε. τὸν πρόεδρον τῆς Γιουγκοσλαβίας

θεολόγοι) haben vor diesem Mysterium der Mysterien in anbetendem Schweigen ihr Haupt verhüllt, die Theologie ist hier der lebendigen Frömmigkeit gewichen. Gerade in diesem beharrlichen Schweigen von dem Auferstehungsgeheimnis, von dem die östliche Liturgie unaufhörlich singt und jubelt, offenbart sich die ganze Größe der östlichen Theologie, die das Offenbarungsgeheimnis erforscht, soweit es erforschlich ist, und das unerforschliche Mysterium demütig der betenden Kirche überlässt. (Urkirche und Ostkirche, S. 204/5.)

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΗΘΙΚΗ

Ὁ πνευματικὸς βίος ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀξίας καὶ εἶναι πραγματοποίησις ἀξιών. Τοιαῦται ἀξίαι εἶναι ἡ ἀλήθεια, τὸ ὠραῖον, τὸ καλόν, τὸ ὠφέλιμον καὶ πλεῖστα ἄλλα, πού ὡς ἰδανικοὺς σκοποὺς προσπαθοῦμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν ὡς ἄτομα καὶ ὡς κοινοῦν ὄντων σύνολον. Μιᾶς τοιαύτης ἀξίας βίωσις καὶ πραγματοποίησις ἢ ἀκριβέστερον ἔκφρασις εἶναι ἡ θρησκεία. Τὴν ἀξίαν ταύτην ὀνομάζομεν ἅγιον ἢ θεῖον. Ταύτην βιοῖ ὁ ἄνθρωπος ὡς τὴν ὑψίστην ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἀξίας, καὶ μάλιστα ὄχι μόνον ὡς ἰδεώδες, πρὸς τὸ ὅποιον δεῖν νὰ τείνη, ἀλλὰ καὶ ὡς πραγματικότητα, ὡς ἐσχάτην, ὑψίστην καὶ ἀπόλυτον πραγματικότητα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται τὸν ἑαυτὸν του ἐντελῶς ἐξηρητημένον καὶ ἡ ὁποία μόνη κέκτῃται τὴν δύναμιν νὰ παρέχῃ νόημα εἰς τὸν βίον καὶ νὰ ὑψώσῃ αὐτὸν ὑπερῶν τοῦ βεβήλου, τοῦ κοινοῦ, τοῦ εὐτελοῦς, τοῦ παροδικοῦ καὶ πεπερασμένου. Ἡ ἀξία αὕτη ὑποκρύπτεται ὀπισθεν πάσης θρησκείας, κατ'

ἀκολουθίαν καὶ τῶν πρωτογόνων μορφῶν αὐτῆς. Καὶ ἐπειδὴ, ὡς εἶπομεν, βιοῦται ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἡ ὑψίστη ἀξία καὶ ὡς τὸ ὑψιστὸν ἀγαθόν, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀπορρέουν πᾶσαι αἱ λοιπαὶ ἀξίαι καὶ διὰ τοῦ ὁποίου καθαγιαζόνται, περιλαμβάνει τὸ κατ' ἀρχὴν ἐν ἑαυτῇ ἡ θρησκεία ὅλας τὰς λοιπὰς ἀξίας καὶ ὅλας τὰς μορφὰς τοῦ πνευματικοῦ βίου, τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἠθικὴν κ.λ.π. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπὶ μακρὰς χιλιετηρίδας ἔζων ὅλα ταῦτα ὑπὸ τὴν σκιάν τῆς θρησκείας, ἐξηρητῶντο ἐξ αὐτῆς καὶ κατηθύνοντο ὑπ' αὐτῆς. Βραδέως μόνον ἐπῆλθεν ἡ διαφορῆσις, χάρις εἰς τὴν ὁποίαν ἀπέκτησαν ἡ τέχνη, ἡ ἐπιστήμη, ἡ ἠθικὴ τὴν αὐτονομίαν καὶ αὐτοτέλειαν των. Ἡ πρωταρχικὴ ὁμως ἐκείνη σχέσις μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς θρησκείας δὲν ἐξέλιπε διὰ τῆς διαφορῆσεως ταύτης, ἀλλ' ἐξακολουθεῖ νὰ ὑψίσταται εἰς τὸ βάθος καὶ νὰ ἀποτελῇ τὸν κυριώτατον λόγον τῆς ἐνότητος τοῦ πνευματικοῦ βίου. Καὶ ὅπου ἡ σχέσις ἀτονεῖ ἢ διαταράσσεται, ὁ πολιτισμὸς εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον τῆς παρακμῆς, πᾶναι νὰ εἶναι δημοιοργικὸς ἐν πνευματικῇ ἐννοίᾳ, ἐκπίπτει εἰς ἐξωτερικόν, τεχνικὸν ἀπλῶς πολιτισμόν.

κ. Γιόζιπ Μπρόζ Τίτο, ἐκκλησιαστικὰ καὶ κρατικὰ ἰδρύματα καὶ ἱστορικὰς μονὰς.

» Οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν εὐρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσουν ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ζωῆς τῶν Ἐκκλησιῶν των καὶ νὰ ἀνταλλάξουν γνώμας ἐπὶ γενικῆς φύσεως ζητημάτων, ἐνδιαφερόντων τὴν Ὀρθοδοξίαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐν λόγῳ συνομιλιῶν, αἱ ὁποῖαι διεξήχθησαν εἰς ἀτμόσφαιραν ἐγκαρδιότητος καὶ εἰλικρινείας, διεπιστάθη πλήρης ταυτότης ἀντιλήψεων, ὡς καὶ ἀγάπης πρὸς ὅλας τὰς ἐπὶ μέρος Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Οἱ Προκαθήμενοι τῶν δύο Ἐκκλησιῶν εἶναι πεπεισμένοι ὅτι τοιαῦται συναηγήσεις, αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν εἰς ἐτι στενωτέραν σύσφιγξιν τῶν ὑφισταμένων δεσμιῶν μεταξὺ τῶν ἐπὶ μέρος Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συνετέλεσαν ἐν προκειμένῳ καὶ εἰς ὅμοιαν τοιαύτην μεταξὺ τῶν δύο φίλων καὶ συμμάχων λαῶν τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ τῆς Ἑλλάδος».

Ἐξ ἄλλου ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωρόθεος ἐδήλωσε εἰς τὸν τύπον μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν του εἰς Ἀθήνας τὰ ἑξῆς:

«Ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω ὅτι αἱ ἐντυπώσεις μου ἐκ τοῦ ταξιδίου μου εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν εἶναι ἐξαίρετοι. Αἱ ἐπιδαριλευθεῖσαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀντιπροσωπείαν περιποιήσεις καὶ τιμαὶ ὑπῆρξαν ἄνευ προηγουμένου. Συνητήσαμεν πανταχοῦ καὶ ὀρθόδοξον συναίσθημα καὶ θερμὸν φιλελληνισμὸν ἐκδηλούμενον παντοιοτρόπως. Περιωδεύσαμεν ὀλόκληρον σχεδὸν τὴν εὐφορον καὶ κατάρπτον χώραν, ἐπισκεφθέντες ἱστορικὰ μνημεῖα, ναοὺς, μονὰς, προσηκνήματα, ἀρχαιολογικοὺς χώρους καὶ σπουδαῖα βιομηχανικὰ κέντρα. Εἶναι ἐκδηλὸς ὁ ἐντονος παλμὸς τῆς προόδου καὶ τοῦ τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς χώρας. Ἐτελέσαμεν μνημόσυνον τοῦ ἥρωος τῆς Ἐλευθερίας μας Ρήγα Φεραῖον ἐντὸς τοῦ φρουρίου ὅπου εἶρε μαρτυρικὸν θάνατον καὶ μνημόσυνον τῶν ἡρωϊκῶν μας νεκρῶν εἰς τὸ Πιρότ, συμμετεχουσῶν ἐκδηλωτικώτατα τῶν Γιουγκοσλαβικῶν ἀρχῶν».

» Ὁ Στρατάρχης Τίτο ἐξεδήλωσε πρὸς ἡμᾶς ἰδιαιτέον ὅλος καὶ ἴαν τιμητικὴν εὐνοίαν. Ἀποχαριετῶν δὲ ἡμᾶς εἶπεν ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς: «Σὰς παρακαλῶ ὅπως διαβιβάσητε τοὺς πολλοὺς χαιρετισμοὺς μου εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαόν».

» Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι ἡ φιλία τῶν δύο λαῶν μας εἶναι ἀδιατάκτως στηριζομένη εἰς ἀμοιβαία αἰσθήματα ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως, αἱ δὲ μετὰ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις κατέστησαν πλέον ἢ ἀδελφικαί».

Ἡ ἔρευνα τῆς σχέσεως αὐτῆς μεταξὺ τῶν ἀξιών τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀξίας ὄχι μόνον εἶναι πολὺ ἐνδιαφερόουσα καὶ διδακτικῆ, ἀλλὰ καὶ ὀδηγεῖ εἰς βαθυτέραν κατανόησιν τῆς φύσεως καὶ τῆς φύσεως τοῦ πνευματικοῦ βίου, ὡς καὶ τῆς νομοτελείας, ἡ ὁποία διέπει τὴν γένεσιν, τὴν αὔξησιν καὶ τὴν προαγωγὴν του. Ἐκ τοῦ ὅλου τούτου σημαντικοῦ θέματος ἐκλέγομεν σήμερον πρὸς σύντομον διαπραγματέωσιν μίαν μόνον πλευρὰν αὐτοῦ, τὴν σχέσιν δηλαδὴ ἡ ὁποία ὑψίσταται μεταξὺ θρησκείας καὶ ἠθικῆς. Ἡ θρησκεία εἶναι, ὡς εἶπομεν ἤδη, βίωμα ἀξίας καὶ ἔκφρασις ἀξίας. Οὕτω ἐμφανίζεται καὶ αὐτὴ ὡς στοιχεῖον ἢ ὡς πλευρὰ τοῦ ἀνθρωπίνου πολιτισμοῦ, ὡς ἡ ἐπιστήμη, ἡ τέχνη, ἡ φιλοσοφία, ἡ ἠθικὴ. Καὶ αὗται συνίστανται εἰς βιώματα ἀξιών καὶ εἶναι ἐκφράσεις τοιούτων. Ἀλλ' ἡ διαφορὰ τῆς θρησκείας ἀπὸ τὰ ὑπόλοιπα ταῦτα φαινόμενα τοῦ πνευματικοῦ βίου στηρίζεται εἰς τὸ γεγονός, ὅτι ἡ θρησκευτικὴ ἀξία τοῦ θεοῦ ἢ ἀγίου βιοῦται ὡς ἡ ὑψίστη πασῶν τῶν ἀξιών καὶ συγχρόνως ὡς ἀξιολογικὴ πραγματικότης, τοῦτέστιν ὡς ὑψιστὸν ἀγαθόν, τὸ ὅποιον δὲν ἀναμένει ὅπως πραγματοποιηθῇ τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου, τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δράσεώς του, ἀλλ' εἶναι κάτι, πού εἶναι ἐκ τῶν προτέρων δεδομένον ὡς πραγματικότης. Ἐν τῇ ἀξίᾳ τοῦ ἀγίου συμπίπτει Δέον καὶ εἶναι, εἶναι ἡ ἀξία, πού ἰσχύει καὶ ὑποχρεώνει, καὶ ἐν ταῦτῳ πραγματικότης, ὑψιστὸν ἀγαθόν καὶ ἅμα ἀπόλυτον ὄν. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν θρησκευτικὴν ταύτην ἀξίαν τοῦ θεοῦ, εἶναι τὸ ἀγαθόν, ἡ ἀξία δηλαδὴ πού ἐκπροσωπεῖ ἡ ἠθικὴ, ἰδεατῇ μόνον ἀξία. Δὲν ὑψίσταται ὡς πραγματικότης, ἀλλὰ μόνον ὡς ἰδέα, ὡς ἰδανικὸν αἰτήμα, ὡς ὑποχρεώσεις διὰ τὴν ἀνθρωπίνην βούλησιν, ὡς περιεχόμενον τῆς συνειδήσεώς μας. Τοῦτο ἀποτελεῖ τὴν πρῶτην διαφορὰν μεταξὺ θρησκείας καὶ ἠθικῆς. Ἡ

δευτέρα συνίσταται εἰς τὴν συμπεριφορὰν ἀπέναντι τῆς ἀξίας, τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ἡ θρησκεία καὶ τῆς ἀξίας ποὺ ἐπιδιώκει ὡς σκοπὸν ἢ ἠθικὴν, ἀπέναντι τουτέστιν τῆς ιδέας τοῦ θεοῦ ἐκ μέρους τοῦ θρησκουμένου ἀνθρώπου καὶ τῆς ιδέας τοῦ ἀγαθοῦ ἢ τοῦ καθήκοντος ἐκ μέρους τοῦ ἀνθρώπου ὡς ἠθικοῦ ὄντος. Ἡ ἠθικὴ ἀπαιτεῖ δράσιν πρὸς μετασχηματισμὸν τῆς πραγματικότητος, τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων, τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ μας συμφώνως πρὸς τὸ ἠθικὸν ἰδεῶδες, πρὸς τὸ ἠθικὸν αἴτημα. Ἡ θρησκεία τοῦναντίον εἶναι παθητικὴ μᾶλλον βίωσις τῶν ἐπιπεργειῶν ἀνωτέρας πραγματικότητος ἐπὶ τῆς ψυχῆς, τὰς ὁποίας βιοὶ καὶ δέχεται ὁ ἄνθρωπος ὡς δώρημα ἄνωθεν, ὡς χάρις. Ἡ ἠθικὴ συμπεριφορὰ εἶναι κατὰ ταῦτα ἐνεργός, ἐν ᾧ ἡ θρησκευτικὴ φέρει, ὡς καθαρῶς τοῦλάχιστον τοιαύτη, παθητικὴν χαρακτῆρα. Τοῦτο δὲν σημαίνει, ὅτι δὲν ἐπιδιώκει καὶ ἡ θρησκεία μετασχηματισμὸν τῆς πραγματικότητος. Οὗτος ὁμως δὲν συνίσταται, ὡς εἰς τὴν ἠθικὴν, εἰς τὴν συμμόρφωσιν αὐτῆς πρὸς τὸ ἠθικὸν ἰδεῶδες διὰ τῆς προσπάθειας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ κυρίως καὶ κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τὴν μεταμόρφωσιν αὐτῆς δι' ἀνωτέρου τινὸς φωτός, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς βουλήσεως ἢ ἐκ τῆς προσπάθειας μόνον τοῦ ἀνθρώπου. Τέλος τῆς ἀξίας τοῦ θεοῦ ἢ ἀγίου φέρει ὑπερβατικὸν χαρακτῆρα, κεῖται ἐκτός καὶ ὑπέρανω τοῦ κόσμου τούτου, εἰς τὸ Ἐπέκεινα, ἐν ᾧ ἡ ἀξία τοῦ ἀγαθοῦ εἶναι ἐνδοκοσμικὴ, ὑπάρχει εἰς τὸ Ἐνθάδε, ὑφίσταται καὶ δρά ὡς ἔμφυτος εἰς τὴν ἀνθρωπίνην συνειδήσιν—ὑποχρεοῦσα ἰδέα. Ἡ ἀξία, κατὰ ταῦτα, τῆς ἠθικῆς πραγματοποιεῖται διὰ προσπάθειας, διὰ δράσεως καὶ ἡ πραγματοποίησις αὐτῆς χωρεῖ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τὰ ἄνω. Ἀντιθέτως, ἡ ἀξία τοῦ θεοῦ εἶναι δώρημα ἄνωθεν κατερχόμενον εἰς τὸν ἄνθρωπον, ἀποκάλυψις τοῦ ὅλως διαφορετικοῦ, τοῦ ἀπολύτου, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν. Ὅσα μέχρι τοῦδε εἶπομεν, ἀντιπαραβάλλοντες τὴν ἠθικὴν πρὸς τὴν θρησκείαν, καταδεικνύουν, ὅτι πρόκειται περὶ φαινομένων τοῦ πνευματικοῦ βίου, τὰ ὁποῖα οὔτε νὰ συγγέωνται πρὸς ἀλληλα ἐπιτρέπεται, οὔτε νὰ τίθενται εἰς σχέσιν ἐξαρτήσεως τὸ ἐν ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ὅπως εἶναι ἐσφαλμένη ἡ παραγωγὴ τῆς θρησκείας ἀπὸ τὴν γνῶσιν ἢ τὴν τέχνην ἢ τὴν ἠθικὴν, ὡς ἐπεχειρήθη συχνὰ κατὰ τὸ παρελθόν, κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀποτελεῖ σφάλμα καὶ ἡ ἐξάρτησις τῆς ἠθικῆς ἀπὸ τὴν θρησκείαν ἢ ἡ παραγωγὴ τῶν ἠθικῶν ἀξιών, τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως καὶ τῶν ἠθικῶν αἰτημάτων τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως ἀπὸ τὴν θρησκείαν. Μὲ ἄλλας λέξεις, ἡ ἠθικὴ ἀποτελεῖ αὐτοτελὲς φαινόμενον καὶ αὐτόνομον περιοχὴν ἐντὸς τοῦ πνευματικοῦ βίου. Πᾶς περιορισμὸς καὶ πᾶσα παραβίασις τῆς αὐτοτελείας, τῆς αὐτονομίας, τῆς ἀνεξαρτησίας σημαίνει νόθευσιν καὶ παραποίησιν αὐτῆς, ἄρσιν καὶ ἀφανισμόν τῆς οὐσίας τῆς.

Παρὰ ταῦτα ὑφίσταται καὶ ἐσωτέρα τις σχέσις μεταξὺ τῶν δύο τούτων σπουδαιωτάτων στοιχείων τοῦ πνευματικοῦ βίου, ἄνευ τοῦ ὁποῖου θὰ παρέμενεν οὗτος πτωχός, ἀνάπηρος καὶ αὐτὸ τοῦτο ἀδύνατος. Τοιαύτη σχέσις ὑπάρχει καὶ μεταξὺ θρησκείας καὶ ἐπιστήμης, περὶ τῆς ὁποίας γράφει κάποιος ὁ Einstein, ὅτι γίνεται ἀνάπηρος ὁσάκις λείπει ἀπ' αὐτὴν ἡ θρη-

σκευτικότης. Ἄλλ' ἢ μεταξὺ θρησκείας καὶ ἠθικῆς σχέσις εἶναι πολὺ περισσότερον σημαντικὴ, διότι κατ' αὐτὴν πρόκειται περὶ τοῦ κύρους τῶν ἠθικῶν ἀξιών καὶ αἰτημάτων. Ἡ θρησκεία δηλαδή, ὡς πίστις εἰς τὸ ὑπεραισθητόν, εἰς τὸ ἀπόλυτον, παρέχει εἰς τὰς ἀξίας τῆς ἠθικῆς τὴν ὑποχρεωτικὴν δύναμιν, ἄνευ τῆς ὁποίας πᾶν νὰ εἶναι τοιαῦται. Ἡ θρησκεία καθαρῶς τὰς ἠθικὰς ἀξίας, διότι ἐμφανίζει αὐτὰς ὡς ἀνταγώματα ἀπὸ τὸ αἰώνιον φῶς τῆς ἀνωλήθρου καὶ ἀναλλοιώτου θεότητος καὶ κηρύσσει τὸν μόχθον τοῦ ἀνθρώπου ὑπὲρ αὐτῶν ὡς συνεργασίαν τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ὡς τρόπον λατρείας αὐτοῦ, καὶ μάλιστα τὸν ἰδεωδέστερον καὶ πνευματικώτερον. Εἰς τοῦτο συνίσταται ἄλλως τε τὸ νόημα τῆς θρησκείας, εἰς τὴν ἀντιπαραβολὴν τοῦ αἰωνίου εἰς τὸ παροδικόν, εἰς τὴν θεώρησιν τῶν ἀξιών, ποὺ ἀποτελοῦν τὸ περιεχόμενον παντός βίου ἀξίου τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὸ φῶς τῆς αἰωνιότητος. Τοῦτο ἰσχύει ὅλως ἰδιαίτερος προκειμένου περὶ τῶν ἠθικῶν ἀξιών, ἢ εἰς τὰς ὁποίας ἀφοσίωσις ἀπαιτεῖ στερησεις, περιορισμούς, ὑπερνηκῆσεις καὶ θυσίας τοῦ ἑαυτοῦ μας, καὶ εἶναι κατ' ἀκολουθίαν δύσκολος ἢ πάντοτε καὶ μέχρι τέλους πίστις εἰς τὸ ἀπόλυτον τοῦ κύρους των, χωρὶς τὴν συσχετίσιν αὐτῶν πρὸς τὸν θεῖον λόγον τοῦ παντός, χωρὶς τὴν ἐμπέδωσιν των εἰς τὴν μεταφυσικὴν πραγματικότητα τοῦ Ἐπέκεινα. Διαφορετικὰ ἐμφανίζεται ὁ ἠθικὸς ἐκεῖνος σχετικισμὸς, ὁ ὁποῖος σημαίνει κατ' οὐσίαν περιφρόνησιν πάσης ἠθικῆς καὶ καταλήγει εἰς ἠθικὸν μηδενισμόν. Ἡ θρησκεία λοιπὸν συμβάλλει, ὡς ἡ μόνη πρὸς τοῦτο ἄρμοδια δύναμις, εἰς τὴν ἀποσόβησιν τοῦ σχετικισμοῦ τῶν ἠθικῶν ἀξιών διὰ τῆς μεταφυσικῆς καθαρῆσεως αὐτῶν. Ἐξ ἄλλου παρέχει εἰς τὸν ἄνθρωπον τὴν δύναμιν, ὅπως περιορίσῃ καὶ ὅπως καταδικᾷ τὸν ἑαυτόν του, ἐφ' ὅσον ἐμφανίζει εἰς αὐτὸν τὰ αἰτήματα τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως ὡς ἔκφρασιν τῆς βουλήσεως τοῦ ὑψίστου ὄντος ἢ ὡς ἐκδήλωσιν τῆς ἐσωτάτης καὶ αἰωνίας οὐσίας τοῦ κόσμου. Τέλος, θέτουσα τὸν ἄνθρωπον πρὸ τοῦ διλήμματος, ὅπως ἐκλέξῃ δι' ἐλευθέρας ἀποφάσεως τῆς βουλήσεώς του μεταξὺ τῶν βεβήλων περιεχομένων τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου καὶ τῆς ἀγιότητος τοῦ ὑπεραισθητοῦ, καθιστᾷ εἰς αὐτὸν σαφῆ τὴν ἀγεφύρωτον ἀντίθεσιν, ἢ ὁποῖα ὑφίσταται μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ. Δὲν εἶναι δι' ὅλα ταῦτα περιέργον, ὅτι, ὡς διδάσκει ἡ ἱστορία, ἢ γένεσις καὶ ἡ ἀκμὴ παντός πολιτισμοῦ συνδέεται ἀδιασπᾶστος πρὸς θρησκευτικὴν πίστιν καὶ ἀποροεῖ ἀπὸ θρησκευτικὴν κοσμοθεωρίαν. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀπέτυχον μέχρι τοῦδε ὅλοι αἱ ἀπόπειραι πρὸς ἐμπέδωσιν ἠθικῆς ξένης πρὸς πᾶσαν θρησκευτικὴν ἢ μεταφυσικὴν πίστιν. Εἰς τοὺς ἰσχυρίζομένους τυχόν, ὅτι ἡ ἀντλησις τοῦ κύρους τῶν ἠθικῶν ἀξιών ἀπὸ θρησκευτικὴν κοσμοθεωρίαν αἰρεῖ τὴν αὐτοτέλειάν των καὶ περιορίζει τὴν ἀνθρωπίνην ἐλευθερίαν, θὰ ἤμποροῦσε κανεὶς νὰ ἀπαντήσῃ μὲ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τοῦ Γκαίτε: «Ἐλεύθεροι γινόμεθα, ὄχι ἐὰν δὲν ἀναγνωρίζωμεν τίποτε ὑπὲρ ἡμῶν, ἀλλ' ἐὰν λατρεύωμεν μὲ σεβασμὸν κάτι, ποὺ ἐδρῖσκειται πέραν ἡμῶν καὶ ὑπέρανω μας».

N. I. ΛΟΥΒΑΡΙΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΑΓΙΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ζωγραφίζεται, κατὰ κανόνα, μετὰ τῶν ἐτέρων τριῶν Εὐαγγελιστῶν, ἐπὶ τῶν τεσσάρων σφαιρικῶν τόξων, ἢ λοφίων, κάτωθεν τοῦ τρούλλου παντὸς ναοῦ, φέροντος τοιοῦτον.

Εἰκονίζεται δὲ μεσηλίξ τὴν ἡλικίαν, μὲ οὐλὴν κόμην, προέχοντα τὰ μῆλα τῶν παρειῶν, σπανίζων εἰς τὸν πώγωνα, ὅστις ἔχει ἀραιὰς τὰς τρίχας. Οὕτω παρεδόθη ἡμῖν ὁ χαρακτὴρ τοῦ ἁγίου, ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων. Κάθηται δὲ ἔμπροσθεν τραπέζης, γράφων ἐπὶ τοῦ γόνατος τὸ ἅγιον Εὐαγγέλιον, τὸ ὅποιον φέρει τὴν πρώτην ὑπ' αὐτοῦ γραφεῖσαν φράσιν: «Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν». Ἐμπροσθεν αὐτοῦ εἰκονίζεται ἀναλόγιον, καὶ ἐπ' αὐτοῦ περιλιγμένη μεμβρᾶν ἄγραφος. Ἐπὶ δὲ τοῦ γραφεῖου φαίνονται μελανοδοχεῖον, μικρὸν μαχαίριδιον, ψαλλίς, καί, ἐν τὸς τοῦ μικροῦ ἔρμαριου αὐτοῦ, φιαλίδια μὲ μελάνην. Ὁ ἅγιος κρατεῖ διὰ τῆς δεξιᾶς πτερόν, διὰ τοῦ ὁποῖου γράφει, πατεῖ δὲ ἐπὶ ὑποποδίου.

Ὁ ἅγιος Λουκᾶς ζωγραφίζεται καὶ εἰς φορητὰς ἐπὶ ξύλου εἰκόνας, ἐν προτομῇ ἢ δόσσωμος, βλέπων κατ' ἐνώπιον. Πολλὰκις εἰκονίζεται μετὰ τοῦ συμβόλου αὐτοῦ, ἦτοι τοῦ Βοός.

Ἐν τοιχογραφίᾳ ζωγραφίζεται καὶ εἰς τὴν εἰς Ἐμμαοὺς ἐμφάνισιν τοῦ Κυρίου, μετὰ τοῦ Κλεόπτα.

Ἐνίοτε παρίσταται καθήμενος ἔμπροσθεν ὀκρίβαντος καὶ ζωγραφίζων τὴν Παναγίαν, καθ' ὅσον ὑπῆρξεν, οὐχὶ μόνον ἱατρός, ὡς γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ἀλλὰ καὶ ζωγράφος δόκιμος, εἰκόνισα τὴν Θεοτόκον καὶ τοὺς κορυφαίους Πέτρον καὶ Παῦλον, κατὰ τὴν παράδοσιν. Ἐκ τούτου, ἀπεδόθησαν κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους, εἰς τὸν χρωστήρα αὐτοῦ αἱ παλαιότεραι εἰκόνας τῆς Παναγίας, καὶ τοῦτο ἐγενεῖσθαι κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους, καθ' οὓς ἀπεδόθησαν, ὡς ἀποδίδονται καὶ μέχρι σήμερον, εἰς τὸν εὐαγγελιστὴν Λουκᾶν, ἅπασαι αἱ σχετικῶς παλαιαὶ εἰκόνας τῆς Θεοτόκου, ὡς λ. χ. ἡ Πορταίτισσα τῶν Ἰβήρων, ἢ εἰκὼν τῆς Μονῆς Σουμελᾶ τῆς Τραπεζούντος, ἢ τῆς Μονῆς τοῦ Προυσοῦ ἐν Ἀκαρνανίᾳ, ἢ τῆς μονῆς τοῦ Κύκκου ἐν Κύπρῳ, καὶ ἄλλα πολλὰ.

Κατὰ ταῦτα ἐποιήθη καὶ τὸ γνωστὸν τροπάριον, τὸ φαλλόμενον κατὰ τὸν Παρακλητικὸν Κανόνα, «Ἄλλα τὰ χεῖλη τῶν ἀσεβῶν, τῶν μὴ προσκυνούντων τὴν εἰκόνα σου τὴν σεπτὴν, τὴν ἱστορηθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ ἱερωτάτου, τὴν Ὀδηγήτριαν».

Εἰς τινὰς ἀρχαίας εἰκόνας παρίσταται ὁ ἅγιος Λουκᾶς γράφων, καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἱστάμενος ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὑπαγορευῶν αὐτῷ.

Ὁ ἅγιος Διονύσιος ὁ Ἀρεοπαγίτης. Παρίσταται ὡς γέρον, σγουρομάλλης, μὲ διχαλωτὸν γένειον καὶ μεγάλην κεφαλὴν, πλατεῖαν ρίνα καὶ μῆλα ἐξέχοντα. Αἱ εἰκόνας τοῦ ἁγίου τούτου εἶναι σπάνιαι. Μία ἐξ αὐτῶν εἶναι ἡ τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρυῶν ἐν ἁγίῳ Ὄρει, ἐν τοιχογραφίᾳ, ἔργον τοῦ περημισμένου Πανσελήνου.

Ὁ ἅγιος Ἰερόθεος. Αἱ εἰκόνας τοῦ ἁγίου τούτου τυγχάνουν σπανιώταται, ἀν μὴ ἀνύπαρκτοι, καὶ δὴ ἐν τῇ Ἀττικῇ, τῇ γενετείρᾳ καὶ μητροπόλει αὐτοῦ. Εἰκὼν τοῦ ἁγίου Ἰεροθέου ὑπάρχει ἐπίσης ἐν ἁγίῳ Ὄρει, ἐν τῷ Πρωτάτῳ τῶν Καρυῶν, εἰς ἣν παρίσταται ἐν προβεβηκυῖα ἡλικίᾳ, πλατυπρόσωπος, δασύφρυδος, μὲ μῆλα προέχοντα, ἡμφιεσμένος μὲ πολυσταύριον φελόνιον καὶ μὲ ὠμοφόριον, ὡς καὶ ὁ ἅγιος Διονύσιος.

Ἰάκωβος ὁ Ἀπόστολος. Εἰκονίζεται νέος τὴν ἡλικίαν, μὲ μαῦρον βραχὺ γένειον καὶ λεπτὸν μύστακα. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ προσώπου του εἶναι ὁμοῖος μὲ τὸν τοῦ Χριστοῦ.

Ζωγραφίζεται πάντοτε εἰς τὰς ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου «ὑποθέσεις», μετὰ τῶν ἄλλων Μαθητῶν τοῦ Κυρίου, καὶ εἰς τὴν Μεταμόρφωσιν μόνον μετὰ τοῦ Πέτρου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου.

Ὁ ἅγιος Κυπριανός. Ζωγραφίζεται ὡς γέρον, μὲ διχαλωτὸν γένειον, ἡμφιεσμένος ἀρχιερατικὴν στολήν. Παρ' αὐτὸν εἰκονίζονται τὰ ἐργαλεῖα τῆς μαγικῆς τέχνης, οἷον λεκάνη, μάχαιρα, οὐράνιος σφαῖρα, κ. ἄ., συμβολίζοντα τὴν ἐκ τῆς ἀσεβείας μεταστροφὴν τοῦ ἁγίου πρὸς τὸν Χριστόν, καθ' ὅσον οὗτος ἠσχολεῖτο προηγουμένως περὶ τὴν μαγείαν.

Ὁ ἅγιος Μακάριος ὁ Ρωμαῖος. Ἰστορεῖται εἰς τὰς ἁγίας εἰκόνας του ὁ ἅγιος οὗτος, γέρον πολλὰ, μὲ γενειάδα ἐξικνουμένην μέχρι τῶν γονάτων, τὸ πρόσωπον ἀπεστεωμένον, τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς ἠγριωμένας, τὸ βλέμμα βαθύ, τὰς ὄφρυς πυκνάς, τὰ μῆλα σφοδρῶς προέχοντα, τοὺς μύστακας μακροὺς παρὰ φύσιν, καὶ τὸ ὅλον σῶμα γυμνόν, καλυπτόμενον ὑπὸ ἀραιῶν τριχῶν, καὶ μόνον περὶ τὴν ὄσφυν

περιβαλλόμενον ὑπὸ πλέγματος κλάδων ἀγρίων δένδρων. Καὶ ταῦτα, κατὰ τὸν βίον αὐτοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ γέγραπται ὅτι «ἐσήκωσε τὰ ὄφρυδιά του διὰ νὰ ἴδῃ τοὺς δύο μοναχοὺς ὅπου τὸν εὔρον, καὶ τὸ σῶμα ἀπὸ τὸ πολυγρηρατεῖον, ἦτο τριχωτὸν καὶ σκληρὸν ὡς τὸ δέρμα χελώνης, οἱ δὲ δυνχεῖς αὐτοῦ ἦσαν μακρεῖς μίαν πῖθαμην».

Εἰκόνας τοῦ ἁγίου Μακαρίου τοῦ Ρωμαίου εὐρηται ἱστορημέναι ἐν τοῖς καθολικοῖς πασῶν τῶν Μονῶν, ἰδίᾳ δὲ ἐν ταῖς Τραπεζαῖς αὐτῶν.

Ὁ ἅγιος Θεοφάνης ὁ Γραπτός. Οὗτος ὁ ἅγιος εἰκονίζεται συνήθως μετὰ τοῦ ἀυταδέλφου αὐτοῦ Θεοδώρου, εἰς τὰ καθολικὰ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς Τραπεζὰς τῶν κοινοβίων. Παρίσταται δὲ ὑψηλόσωμος, ἀσκητικώτατος τὴν ὄψιν, μὲ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς πυκνάς, τὴν γενειάδα μακρὰν καὶ βοστρυχωτὴν, ὡσεὶ πλεκτήν, ἐνδεδυμένος μὲ τὸ παλλίον καὶ τὸν τρίβωνα, καὶ κρατῶν εἰλητάριον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶναι γεγραμμένη ρῆσις τοῦ ὁσίου Πατρός.

Ὁ ἅγιος Ἀρτέμιος. Ζωγραφίζεται συνήθως ἐν στολῇ πολέμου, μὲ θώρακα, σπάθη, περικεφαλαίαν ἐξηρητημένην ἐκ τοῦ λαιμοῦ, κρατῶν ἀσπίδα καὶ δόρυ, ἢ σταυρόν. Κατὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ προσώπου ὁμοιάζει πρὸς τὸν Χριστόν, ὦν νέος τὴν ἡλικίαν, μὲ βραχὺ γένειον, λε-

ΤΟ Ζ' "ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ," (KIRCHENTAG) ΕΝ ΦΡΑΝΚΦΟΥΡΤΗ,

Κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 8ης Ἀυγούστου ἐ.ἔ. οἱ κώδωνες τῶν εὐαγγελικῶν ναῶν δλοκλήρου τῆς Γερμανίας ἐκρόντοτο χαρμούνως, ἀγγέλλοντες τὴν ἑναρξιν τοῦ 7ου «Γερμανικοῦ Εὐαγγελικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συνεδρίου» (Kirchentag) ἐν Φρανκφούρτῃ. Ὡς κέντρον τοῦ Συνεδρίου ἐρησιμοποιήθη ὁ τεράστιος χώρος τῶν στοῶν τῆς «Ἐκθέσεως» τῆς Φρανκφούρτης. Τὸ γενικὸν θέμα ἦτο: «Ἄς συμφιλωθῆτε μετὸν Θεόν» (Lasset euch versöhnen mit Gott!). Αἱ ἐργασίαι τοῦ Συνεδρίου διήρκεσαν ἀπὸ τῆς 8ης μέχρι τῆς 12ης Ἀυγούστου. Τὸ πλουσιώτατον πρόγραμμα περιεῖχε μεγάλην ποικίλλαν, ἔχουσαν ὅμως ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ γενικὸν θέμα αὐτοῦ.

Ἡ ἑναρκτήριος συγκέντρωσις, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ Προέδρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς περιοχῆς τοῦ Hessen, τοῦ Dr. Niemöller, ἐγένετο ἐνώπιον ἐνὸς Σταυροῦ ὄψους 23 μ. καὶ πλάτους 9 μ. εἰς τὴν ἱστορικὴν περιοχὴν τοῦ Römerberg ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς πόλεως. Οἱ συγκεντρωθέντες ἀνήλθον εἰς 60.000. Ἡ τελευταία καὶ κυριωτάτη συγκέντρωσις, εἰς τὴν ποίαν πα ρεστέθησαν 500.000 λαοῦ ἐξ ὄλων τῶν μερῶν τῆς Γερμανίας καὶ τοῦ κόσμου, ἐγένετο κατὰ τὰς ἀπογευματινὰς ὥρας τῆς 12ης Ἀυγούστου (Κοριακῆς) εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ παλαιοῦ ἀεροδρομίου Rebstock παρὰ τὸ δυτικὸν ἄκρον τῆς πόλεως. Κατ' αὐτὴν ὄμιλησαν ἐπὶ τοῦ κυρίου θέματος ὁ Dr von Thadden-Trieblaff καὶ ὁ Dr Jacobs.

Αἱ ἐν τῷ Προγράμματι ἀναγραφόμεναι ποικίλαι ἐπιμέρους συγκεντρώσεις ἀνήρχοντο εἰς 550. Τοιοῦτοτρόπως ἑκατοστος ἐπισκέπτης, ἀναλόγως τῶν προσωπικῶν αὐτοῦ προτιμήσεων καὶ ἐνδιαφερόντων, ἠδύνατο νὰ ἐκλέξῃ τὰς συγκεντρώσεις, εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐλάμβανε μέρος, καὶ νὰ ἐνθιάσῃ τὸ ἡμερήσιον πρόγραμμά του.

Τὰ ἐπι μέρους κύρια θέματα τοῦ Συνεδρίου, τὰ ὁποία ἐξητάσθησαν καὶ συνεζητήθησαν ἐπὶ τῶν 6 ὁμάδων ἐργασίας (Arbeitsgruppen) ἦσαν τὰ ἑξῆς: «Ἐκκλησία καὶ Κοινότης (Κοινωνία)», «Οἰκογένεια καὶ Ἀγωγή», «Λαὸς καὶ Πολιτική», «Ἔργασια καὶ Οἰκονομία», «Χωρὸν καὶ Ἀγροτική περιοχή», «Μεγάλη πόλις καὶ μικρὸς συνοικισμὸς». Αἱ ὁμάδες αὗται, εἰς τὰς ὁποίας ἐλάμβανον μέρος σταθερῶς περίπου 48.000 ἐπισκεπτῶν, ἐιργάσθησαν εἰς 6 τεραστίαις στοῶς τοῦ χώρου τῆς Ἐκθέσεως.

Ἐκάστην πρωίαν ἐγένετο ἡ μελέτη τῆς Βίβλου εἰς 6 πολυπληθεστάτας συγκεντρώσεις. Ἡ μία ἐξ αὐτῶν, διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ Dr. Niemöller, ἐγένετο εἰς τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

Πολλὰ συγκεντρώσεις ἦσαν ἀφιερωμένα εἰς τὴν νεολαίαν. Ὡσαύτως ἡ νεολαία διοργάνωσε πρὸς χάριν τῶν 3000 ξένων καὶ μίαν «οἰκουμένην» τελετουργικὴν συγκέντρωσιν. Ἐπίσης εἰδικαὶ συγκεντρώσεις ἐγένοντο διὰ τὰ παῖδια.

Τὸ Συνέδριον ἐπλαισιούτο ὑπὸ πλουσιωτάτων χριστιανικῶν καλλιτεχνικῶν καὶ ψυχαγωγικῶν προγραμμάτων. Ἀξιόλογοι ἦσαν αἱ ἐκθέσεις χριστιανικῆς ζωγραφικῆς, φωτογραφικῶν καὶ βιβλίων. Ὡσαύτως μίαν ἐπιτυχῆς ὑπῆρξεν ἡ ἐκθέσις χρήσεως τῶν κινηματογραφικῶν ταινιῶν καὶ τῶν εἰκόνων εἰς τὸ μᾶθημα τῶν θρησκευτικῶν. Μεγάλην ποικίλλαν παρουσίαζον καὶ τὰ ἐν τοῖς Θεάτροις παιζόμενα χριστιανικὰ θεατρικὰ ἔργα, τὰ κωμῆματα καὶ αἱ χριστιανικαὶ λογοτεχνικαὶ καὶ μουσικαὶ ἐσπερίδες, αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο εἰς τὰς αἰθούσας καὶ τοὺς μεγάλους ναοὺς. Εἰς 6 κινηματογράφους τῆς Φρανκφούρτης ἐπαίζοντο κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου κινημα-

πτῶν μύστακα καὶ κόμην μακρόν, ἐλαφρῶς κυματίζουσαν καὶ πίπτουσαν ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ.

Εἰκόνας τοῦ ἁγίου Ἀρτεμίου σώζονται εἰς τὰ καθολικὰ τῶν ἀρχαίων Μονῶν, ὅπου εἰκονίζεται οὗτος μετὰ τῶν ἄλλων στρατιωτικῶν ἁγίων. Σπουδαία εἰκὼν Αὐτοῦ ὑπάρχει ἐν τῷ ναῷ τοῦ Πρωτάτου τῶν Καρυῶν, ἔργον τοῦ Πανσελήμου.

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

τογραφικαὶ ταινία, παραχθεῖσαι ὑπὸ Εὐαγγελικῆς Κινηματογραφικῆς Ἐταιρείας. Ὡσαύτως αἱ χιλιάδες τῶν ἐπισκεπτῶν, οἱ ὅποιοι ἦλθον ἐκ τῆς Σοβιετικῆς ζώνης, παρηκολούθησαν μετ' ἐνδιαφέροντος εἰς ἄλλους κινηματογράφους ἔργα ὄντως περιεχομένου, τὰ ὁποῖα εἶχον ἐκλεγῆ μετὰ προσοχῆς. Πᾶσαι αἱ συγκεντρώσεις ἐδοῦντο ἀπὸ τὰς μουσικὰς ἐκδηλώσεις καὶ τὰ χριστιανικὰ ἄσματα. Αἱ χορωδία, εἰς τὰς ὁποίας ἔλαβον μέρος 6.000 ἄτομα καὶ ἐχρησιμοποίηθησαν 2.000 μουσικὰ πνευστὰ ὄργανα, ἠκούοντο πανταχοῦ, ἀκόμη καὶ εἰς τὰς πλατείας, εἰς τὰς δόδους, εἰς τὰ δημόσια πάρκα, ὅπου ἐγένετο καὶ κήρυγμα.

Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἦτο τὸ νὰ καταστήθῃ συνειδητὴ ἡ ἀνάγκη τῆς συμφιλώσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὸν Θεόν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον προξένησε γενικὴν κατάπληξιν, ἦτο ἡ ὄψις, τὴν ὁποίαν ἔδωκε τὸ Συνέδριον πρὸς ἀνακωπύρωσιν ἐν τῷ προτεσταντικῷ κόσμῳ τῆς ἀτομικῆς ἐξομολογήσεως (Beichte). Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐκνυλοφόρησαν εἰδικὰ βιβλία καὶ ἐγένετο σχετικαὶ ὁμιλία. Ὁ ἐπίσκοπος Dietzfelbinger εἰς μίαν ὁμιλίαν περὶ ἐξομολογήσεως ἐτόνισε μετὰ τῶν ἄλλων: «Ἐάν σήμερον μετὰ τὴν ὁμιλίαν μου εἰς μίαν ἐξομολογήσιν ἐνώπιον ἐνὸς ἱερέως ὁμολογήσῃ καὶ συγχωρηθῇ μία ἁμαρτία, τότε τὸ Συνέδριον αὐτὸ θὰ ἔχη δικαιωθῆ». Ἀλλὰ δὲν προσήλθεν εἰς τὴν ἐξομολογήσιν μόνον εἰς. Προσήλθον χιλιάδες, ἀναμένοντες σευρὰν ἐπὶ ὥρας. Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς, οἱ ὅποιοι εἶχον ἀναλάβει τὸ ἔργον τῆς ἐξομολογήσεως, ἐξωμολόγησαν μέχρι μεσονυκτίου, διὰ νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν μεγάλην δίψαν, μετὰ τὴν ὁποίαν ἤρχισαν οἱ προτεστανταὶ νὰ ἐπιστρέφωσιν εἰς τὸν σωτήριον καὶ ὀρθοδόξωτον θεσμόν τῆς ἐξομολογήσεως. Τὸ γεγονός αὐτὸ ἐχαρακτηρίσθη ὡς αὐτῶν τῶν γερμανικῶν εὐαγγελικῶν ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν ὡς «τόλμημα» (Wagnis), ὡς «κάτι ἐκπληκτικὸν διὰ πολλοὺς εὐαγγελικῶς χριστιανούς» («etwas für viele evangelische Christen Erstaunliches»), ὡς κάτι «ὑπεράνω προσδοκίας» («über Erwarten»).

Κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Συνεδρίου ἡ σημαυστολισμένη Φρανκφούρτη εὐρίσκετο εἰς συναγεμῶν καὶ εἶχε πανηγυρικὴν ὄψιν. Ὀλόκληρος ὁ πληθυσμὸς αὐτῆς ἐκινήθη πρὸς ὑποδοχὴν καὶ φιλοξενίαν τῶν δεκάδων χιλιάδων τῶν ἐπισκεπτῶν. Περίπου 40 ἑκατομύρια σιδηροδρομικὰ ἀμαξοστοιχία μετέφερον τὰ πλήθη τῶν ἐπισκεπτῶν ἐξ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν.

Ὡσαύτως ἐχρησιμοποίηθησαν πλείστα λεωφορεῖα καὶ 2.000 ἰδιωτικὰ αὐτοκίνητα. Οἱ νέοι ἐφιλοξενήθησαν εἰς χιλιάδας σκηνῶν εἰς τὰ περίξ τῆς πόλεως. Ἐκατοντάδες ἐθελοντῶν καὶ ἐθελοντριῶν προσεφέρθησαν διὰ τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ φαγητοῦ τῶν ξένων καὶ διὰ τὴν ξενάγησιν αὐτῶν. Ἡ χριστιανικὴ φιλοξενία ἐλαμψε. Εἶναι χαρακτηριστικόν, ὅτι 39.000 ἰδιαιτέρα διαμερίσματα τῆς Φρανκφούρτης καὶ τῶν περιχώρων ἐτέθησαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Συνεδρίου πρὸς φιλοξενίαν τῶν ἐπισκεπτῶν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀντικρῶζει μετὰ χαρᾶς τὰ συνέδρια αὐτά. Ταῦτα δὲν σημαίνουν μόνον ἐκφρασιν τοῦ αἰτήματος τοῦ Γερμανικοῦ λαοῦ πρὸς εὐρεσιν πνευματικοῦ προσανατολισμοῦ. Συγχρόνως ἐκφράζουν καὶ τὴν νοσταλγίαν τοῦ κατατεμαχισθέντος καὶ ὑπὸ ἀτομοκρατικοῦ πνεύματος διεπομένου Προτεσταντισμοῦ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ἐνότητός του καὶ τὴν ἐπαναφορὰν τοῦ πνεύματος τῆς κοινωνίας καὶ τῆς κοινότητος, τὸ ὁποῖον κατ' ἐξοχὴν χαρακτηρίζει τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Εἰς τὰ Συνέδρια ταῦτα λησμονοῦνται αἱ διαφοραὶ τῶν ἐπι μέρους προτεσταντικῶν παραφάσεων καὶ ἀκούεται τὸ «Ἡμεῖς οἱ Χριστιανοί». Τὸ κορυφωμα δὲ τῆς νοσταλγίας πρὸς ἐπιστροφήν εἰς τὰς ὀρθόδοξους πηγὰς ὑπῆρξεν ἡ ἐν τῷ Συνεδρίῳ παρατηρηθεῖσα ἐντάτικὴ καλλιέργεια τοῦ λειτουργικοῦ πνεύματος καὶ ἰδίᾳ ἡ προσπάθεια πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ θεσμοῦ τῆς ἐξομολογήσεως, ὁ ὁποῖος ἐπὶ αἰῶνας ἦτο τελείως παρημελημένος ἐν τῷ Προτεσταντισμῷ.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ.Θ.

Καθηγητῆς τοῦ Κολλεγίου Ἀθηνῶν

ΕΝΘΡΟΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΟΦΙΛΕΣΤΑΤΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΡΚΑΔΙΑΣ (ΚΡΗΤΗΣ) Κ. Κ. ΤΙΜΟΘΕΟΥ

Μετὰ πάσης ἐπισημότητος, λαμπρότητος καὶ μεγαλοπρεπειᾶς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς τάξεως, τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ τῶν Μοιρῶν ἡ ἐνθρόνισις τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Ἀρκαδίας κ. κ. Τιμοθέου.

Ἐν αὐτῇ παρέστησαν ἅπασαι αἱ στρατιωτικαὶ καὶ αἱ Διοικητικαὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως Ἡρακλείου, ὁ Μητροπολίτης Κρήτης κ. κ. Εὐγένιος, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Θεοφιλεστάτου Ἐπισκόπου Χανίων κ. κ. Ἀγαθιγγέλου, πρωθιερεὺς κ. Ἀντώνιος Στρογγυλάκης, οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Δήμου Χανίων κ. Γεώργιος Μπιτσάκης καὶ ἡ κ. Μαρία Γεωργιλαδάκη Δημοτικοὶ Σύμβουλοι, διάφοροι ἄλλαι ἀντιπροσωπεῖαι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐξ Ἀθηνῶν Ἡρακλείου καὶ Χανίων.

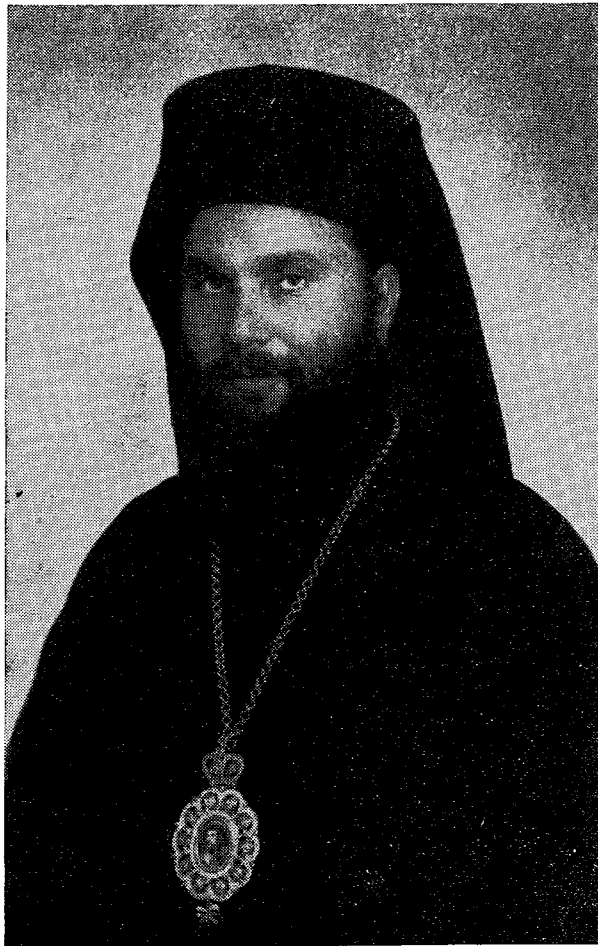
Πλήθος λαοῦ, ἐκπρόσωποι τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας Ἀρκαδίας, ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων Ἐπαγγελματικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ὄργανώσεων καὶ αἱ τοπικαὶ Ἀρχαὶ τῆς πόλεως τῶν Μοιρῶν ὑπεδέχθησαν τὸν ἐνθρονιζόμενον Ἐπίσκοπον.

Κατὰ τὴν τελετὴν τῆς ἐνθρονίσεως ἀνεγνώσθη ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος τὸ Βασιλικὸν «περὶ ἐγκαταστάσεως Διάταγμα» καὶ σχετικὴ Ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου Κρήτης. Ἀκολουθῶς ἐξεφώνησεν ἐνθρονιστήριον λόγον μεστὸν ἐννοιῶν διὰ τὸ ὕψος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος, περὶ τῶν ἀπασχολούντων τὴν Ἐκκλησίαν προβλημάτων, τὴν θέσιν αὐτῆς ἐναντι τῶν συγχρόνων ἰδεολογικῶν καὶ κοινωνικῶν ρευμάτων, καλέσας πάντας εἰς στενὴν καὶ εἰλικρινῆ συνεργασίαν, διὰ τὴν πνευματικὴν καθοδήγησιν καὶ ἀναγέννησιν τοῦ ποιμνίου.

Τὸν Θεοφιλέστατον προσεφώνησεν ἐκ μέρους τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου Ἱερᾶς Ἐπισκοπῆς Ἀρκαδίας ὁ Αἰδεσιμώτατος Ἱερεὺς κ. Ἀνδρέας Κουτσαντωνάκης, ἐκ μέρους τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων ὁ Δήμαρχος Μοιρῶν κ. Στέφανος Κατεργαράκης, ἐκ μέρους τῶν ἐπιστημόνων τῆς περιφερείας ὁ Ἱατρός κ. Χρῆστος Κα-

μαρινάκης καὶ ἐκ μέρους τῶν Διδασκάλων ὁ ἐκ Μοιρῶν καταγόμενος κ. Ἀλέξανδρος Μαρῆς, Διευθυντῆς τοῦ Ὀγδοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Χανίων. Τέλος λίαν συγκεκινημένος προσεφώνησεν τὸν Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Ἀρκαδίας ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κρήτης κ. κ. Εὐγένιος.

Μετὰ ταῦτα οἱ ἐπίσημοι ὠδηγήθησαν εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Μέγαρον, ἔνθα ὁ Θεοφιλέστατος ἐδέχετο τὰ σέβη καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν προσερχομένων.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀρκαδίας κ. Τιμοθέος ἐγεννήθη εἰς Γαβαλομούριον Χανίων τὸ 1915 καὶ μετὰ τὰς γυμνασιακὰς σπουδὰς ἐνεγράφη εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Κατὰ τὸν Ἀλβανικὸν πόλεμον ὑπηρετήσεν εἰς τὴν γραμμὴν τῶν πρόσω ὡς ἱεροκήρυξ τοῦ στρατοῦ. Προχειρισθεὶς εἰς διάκονον καὶ πρεσβύτερον τὸ 1942 εἰς Χανιά ἐγένετο ὁ συντελεστής σοβαρᾶς θρησκευτικῆς κινήσεως, ἥτις ἐπεξετάθη εἰς ὁλόκληρον τὴν Κρήτην. Ἰδρυσεν Οἰκοτροφεῖον διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν Σχολείων καὶ διοργάνωσε τὴν φιλανθρωπίαν. Τὸ 1950 ἀπεστάλη ὡς ὑπότροφος τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας δι' εὐρυτέρας σπουδὰς εἰς Γαλλίαν καὶ ἐπανελθὼν ἐποποθετήθη ὡς ὑποδιευθυντῆς καὶ πνευματικὸς εἰς τὸ Θεολογικὸν Οἰκοτροφεῖον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἔνθα ὑπηρετεῖ μέχρι σήμερον. Συγχρόνως διεκρίθη ὡς ἱεροκήρυξ ὁμιλῶν εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ ὡς προϊστάμενος τῆς Χρυσοσπηλαιωτίσεως. Διὰ τοὺς ὑπὲρ τοῦ Παναγίου τάφου ἀγῶνας τοῦ ἐπαρρησιοφορήθη ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Τιμοθέου. Τακτικὸς συνεργάτης εἰς τὰ πλείστα θρησκευτικὰ περιοδικὰ καὶ διαφόρους ἐφημερίδας διεκρίθη καὶ ὡς συγγραφεὺς πολλῶν βιβλίων.

Σ Κ Ε Φ Ε Ι Σ

- Σύντομοι προσευχαὶ εἶναι ἕλωτε ἀρκετὰ μακρὰ.
- Οὐδὲν κάλυμμα εἶναι τόσον θεομὸν, ὅσον ἡ πεποιθῆσις τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.
- Μόνον ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἔχει ἀληθῆ εἰρήνην, ἥτις ἀγαπᾷ ἅε ὅλην καρδίαν τὸν Χριστὸν καὶ πρᾶται, ὅτι ἀρέσκει αὐτῷ.
- Μακαρία εἶναι ἡ ψυχὴ ἐκείνη, ἥτις προσπαθεῖ ν' ἀπελευθερωθῇ ἐκ τῆς ἐξαρτήσεως τῶν προσκαιρῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου τούτου καὶ ἀφιερῶσθαι ἑαυτὴν μόνον εἰς τὸν Θεόν.

Κ. Δ. (+)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Νέον ἀπλῶς στίγμα.

Τρία νέα ἀπαισία καὶ φορικτὰ ἰκριώματα ἐστήθησαν καὶ πάλιν εἰς τὴν μαρτυρικὴν μας Κύπρον. Καὶ οἱ νεαροὶ καὶ φλογόφυχοι Ἕλληνες ἀγωνισταὶ τῆς Ἐλευθερίας τῆς ἐβάδισαν πρὸς τὸν Θάνατον ζητωκραυγάζοντες, καὶ ὅπως λέγει θαυμασίως ὁ Γρηγόριος ὁ Νύσσης διὰ τοὺς Μακκαβαίους, «προσπάζοντες ὡσπερ θησαυρὸν τὸ μαρτύριον. Καὶ ἐν πνέοντες. Ἐν βλέποντες. Καὶ μίαν ὁδὸν ζωῆς εἶδότες», τὸν ὑπὲρ πίστεως καὶ Πατρίδος Θάνατον.

Οἱ Ἄγγλοι, καὶ ὁ ἐκπροσωπῶν τὸν χροεκοπήσαντα πολιτισμὸν τοὺς δῆμιος τῆς Κύπρου Χάρντιγκ, παραπαίον οἰκτρῶς καὶ ἐγκληματοῦν ἀπανθρώπως. Ἄγνοοῦν δὲ βασικῶς τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν, πὸν ὄχι μόνον δὲν τὴν πτοοῦν ποτὲ αἱ διώξεις καὶ οἱ κίνδυνοι, ἀλλὰ τὴν αἶρουν πάντοτε εἰς ἀφθαστα ὕψη ἐθελουσίας καὶ ἡρωϊσμοῦ. Ἄγνοοῦν ἐπίσης τὴν μεγάλην ἀλήθειαν, ὅτι ἡ διαφθορά, ἡ ἀπληστία, ἡ κακότης καὶ τὸ μῖσος καταστρέφουν τὴν ζωὴν, καὶ ἀποσυνθέτουν τὰς δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων, πὸν εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν των. Διότι κάθε κακὸν πάθος φέρει ἐντὸς του τὸ σπέρμα τῆς σήψεως καὶ τοῦ θανάτου.

Τὸ Ἔθνος δλόκληρον πενθεῖ καὶ θρηνεῖ. Ἄλλὰ καὶ εἶναι ὑπερήφανον, διὰ τὰ νέα μαρτυρικὰ σφάγια τοῦ Ἄγγλου δημίον, ὁ ὁποῖος δὲν φοβεῖται τὸν Θεὸν καὶ τὴν τιμωρίαν του.

Ἄς εἶναι ὁμως βέβαιος καὶ αὐτὸς καὶ ὄλοι οἱ Βρεττανοί, ὅτι μὲ τὴν νέαν τους ἐγκληματικὴν ἀπανθρωπίαν τίποτα ἄλλο δὲν κερδίζουν, εἰμὴ νὰ ἐγκολάπτουν ἕνα νέον στίγμα εἰς τὴν Βρεττανικὴν Διοίκησιν καὶ τὴν Βρεττανικὴν Δικαιοσύνην. Καὶ νὰ διευρύνουν ἀκόμη περισσότερο τὸ χάσμα τῆς ψυχρότητος, πὸν διηροῖγει μεταξὺ τοῦ Βρεττανικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Διότι ἡ ἀπαισία σκιὰ τῶν ἰκριωμάτων τῶν νεομαρτύρων νεαρῶν Ἑλλήνων τῆς Κύπρου μας θὰ καλύπτῃ παγερῶς, ἐπὶ χρόνους μακροῦς, δλόκληρον τὴν Ἑλλάδα.

Διδακτικώτατον μάθημα.

Ὅπως ἐδήλωσεν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος πρὸς τοὺς δημοσιογράφους, συνοψίζων τὰς ἐκ τοῦ ταξιδίου εἰς Γιουγκοσλαβίαν ἐντυπώσεις του, «ὕπῃρξαν αὐτὰ ἐξαιρετικά. Ἐπίσης δὲ καὶ αἱ ἐπιδαφιλευθεῖσαι πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἀντιπροσωπεῖαν τιμαί». Καὶ ὄντως. Ἀπὸ τῆς Γευγελῆς ἕως τὸ Βελιγράδιον, ἀντιπροσωπεῖα Σέρβων Μητροπολιτῶν καὶ ὁ ἐπὶ τῶν Ὑψηλοῦν Γραμματεὺς τῆς Ὁμοσπονδιακῆς Κυβερνήσεως συνόδευσαν τιμητικῶς τὴν ἀποστολήν. Εἰς ὄλους δὲ τοὺς σταθμοὺς ἀνέμενον, διὰ νὰ ὑποβάλουν τὰ σέβη των, ἀντιπροσωπεῖαν κληρικῶν καὶ αἱ ἐπιτόπια ἀρχαί. Εἰς τὸν κεντρικὸν δὲ σταθμὸν τοῦ Βελιγράδιου ὑπεδέχθησαν τὸν Μακαριώτατον καὶ τὴν ἀκολουθίαν του ὁ Πατριάρχης κ. Βικέντιος, περιστοιχούμενος ὑπὸ τῶν Συνοδικῶν Μητροπολιτῶν, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τῶν Ὑψηλοῦν, ὁ Ὑφυπουργὸς ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἐκδηλωτικώτατος ἐπίσης εἰς ἐπιδαφιλευσιν τιμῶν ὑπῆρξεν ὁ Στρατάρχης Τίτο, ὁ ὁποῖος ἐδέχθη εἰς ἀκρόασιν καὶ εἰς δεξίωσιν τὴν ἀντιπροσωπεῖαν. Συνωμίλησε δὲ διὰ μακρῶν καὶ ἐγκαρδίως πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, εἰς ὃν καὶ ἐδώρησεν δύο λαμπροὺς πίνακας, ἀντίγραφα Βυζαντινῶν ἀγιογραφιῶν.

Καθ' ὄλην δὲ τὴν μακρὰν διαδρομὴν τῆς ἀντιπροσωπεῖας μας ἀνὰ τὴν Σερβίαν, πολλαπλαῖ καὶ συγκινητικαὶ ὑπῆρξαν αἱ ἐκδηλώσεις τιμῆς καὶ ἀγάπης. Διότι κατερραίνεται μὲ ἀνθη. Καὶ συγκρότητα διεσπάρθη ἡ ζώνη ἀπὸ τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα κατεφίλον τὰς χεῖρας καὶ τὰ ράσα ἀκόμη τῶν Ἀρχιερέων μας. Αἱ δὲ τοπικαὶ ἀρχαὶ ἐδεξιούντο αὐτὴν παντοῦ τιμητικώτατα.

Ἀντιπλευρῶς ἐδῶ, οὐδεὶς παρέστη ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Ὑψηλοῦν κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς ἀποστολῆς. Ἐχαιρέτισε δὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον ἀναχωροῦντα ὁ Γιουγκοσλαῦος μόνον Πρεσβευτῆς μετὰ τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῆς Πρεσβείας, καὶ ὁ κ. Στεφάνου ἐκ τῶν Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν.

Ἐπίσης δὲ οὔτε εἰς τὴν Θεσσαλονίκην, οὔτε ἀλλοῦ, ἐνεφανίσθη κανεὶς ἐκ τῶν διαφόρων τιτλοῦχων. Εἰς τριάκοντα δὲ χιλιάδας δραχμῶν ἀνήλθε τὸ ποσόν, τὸ ὁποῖον διετέθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δια τὰς ἀναγκαίας καὶ ἀπαραιτήτους, ὡς γνωστόν, δαπάνας τῆς Ἀποστολῆς, ἐνῶ ὁ ὡς «ἄθρησκος» χαρακτηριζόμενος Στατάρχης Τίτο διέθεσεν εἴκοσι περὶπου ἑκατομμύρια δραχμῶν διὰ τὴν κατὰ πάντα ἄνετον καὶ ἀξιοπρεπῆ διαμονὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἀντιπροσωπεῖας.

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς ἀντιπροσωπεῖας, ἔλαμψεν καὶ πάλιν διὰ τῆς ἀπουσίας του τοῦ Ὑπουργείου τῶν Ὑψηλοῦν. Ὑπεδέχθη δὲ αὐτὴν καὶ πάλιν ὁ Γιουγκοσλαῦος Πρεσβευτῆς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του. Καὶ, κατ' ἐξαιρέσιν φωτεινῆν, ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Συγκοινωνίας κ. Καραπιπέρης, τοῦ ὁποῖου εἶναι γνωστότατα καὶ ἡ ἀνωτερότης τοῦ ἤθους καὶ τῆς σκέψεως, καὶ τὸ θερμὸν καὶ ἔντονον Ὑψηλοῦν καὶ Ἐθνικὸν βίωμα.

Καὶ ὁμως ἡ Ἀποστολὴ ἐπετέλεσεν ἔργον μέγα καὶ Ἐθνικόν. Καὶ ὁποῦδήποτε ἐνεφανίζετο, καὶ ὁποῦθενδήποτε διήρχετο, ἀνερούπιζεν ὄχι ἀπλῶς τὸ Χριστιανικὸν καὶ φιλορθόδοξον συναίσθημα, ἀλλὰ συνήγειρε κυριολεκτικῶς τὸν λαὸν εἰς ἐκδηλώσεις Φιλελλητισμοῦ ἐξόχως συγκινητικῆς, περὶ τῶν ὁποῖων εἰμεθα βέβαιοι, ὅτι εἶχεν ἤδη ἐνημερωθῆ ἡ Κυβερνήσις!

Τόση ὁμως, ἀτυχῶς, εἶναι ἡ κατανόησις εἰς τοὺς διαφόρους Ἡγέτας μας — πλὴν ἐλαχιστοτάτων ἐξαιρέσεων — διὰ τὴν θέσιν καὶ τὴν σημασίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι καιρὸς ὁμως πλέον ν' ἀνανήψουν. Καὶ νὰ ἐνοήσουν καλῶς, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία μας δὲν εἶναι μόνον ὁ φορεὺς τῶν ἠθοπλαστικῶν Χριστιανικῶν βιωμάτων εἰς τὸν λαὸν μας, ὁ ὁποῖος καὶ θρησκευεῖται βαθύτατα. Ἄλλ' εἶναι ἐπιπροσθέτως καὶ ἡ μοναδικὴ ἰσχυρὸν ὑποληφθεῖσα Ἐθνοποιὸς δύ-

να μεις, εις τὰς χείρας τῆς ὁποίας ἀνεμίζεται πάντοτε τὸ λάβαρον τῶν τιμωτέρων ἰδανικῶν καὶ τῆς ἀκραιφνεστέρας Πατριδολατρίας.

Καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ Στρατάρχου Τίτο, μετὰ τὰς δαφιλεῖς καὶ ὑψηλὰς τιμὰς, τὰς ὁποίας ἀπένειμεν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπόν μας καὶ τὴν ἀκολουθίαν του, ἔδωκεν εἰς τὴν ἄπτερον Πολιτικὴν μας Ἡγσίαν λαμπρότατον καὶ διδακτικώτατον μᾶθημα.

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Πάτμου.

Ὡς γνωστόν, ἡ θεομηρία τῶν σεισμῶν, ποὺ ἐπληξε προσφάτως τὴν Σαντορίνην, προὐκάλεσε καὶ βαρυντάτας ζημίας εἰς τὴν Πάτμον, τῆς ὁποίας ἡ Ἱστορικὴ Μονὴ ἐπλήγη σκληρότατα.

Πρὸς πρόληψιν τῆς ὀλοσχεροῦς καταστροφῆς τῆς καὶ τῆς ἐρειπωσέως τῆς, ἡ «Δωδεκανησιακὴ Ἱστορικὴ Λαογραφικὴ Ἐταιρεία» ἀπηύθυνε ἐκκλησίαν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, διὰ τὴν ἄμεσον λῆψιν τῶν ἀπαραιτήτων μέτρων, καὶ τὴν προφύλαξιν καὶ τὴν διάσωσιν τῶν ἀνεκτιμήτων κειμηλίων καὶ θησαυρῶν τῆς.

Θεωροῦμεν καθήκον μας νὰ συνηγορήσωμεν καὶ ἡμεῖς εἰς τοῦτο. Διότι ἡ Σχολὴ τῆς Πάτμου εἶναι ἐνα ἀπὸ τὰ πολυτιμώτερα Χριστιανικὰ καὶ Ἑθνικὰ προσκνημάτα μας, τὸ ὁποῖον καθήγισσε καὶ ἠγλαίωσε διὰ τῆς παρουσίας του ἐκεῖ ὁ Ἐθαγγελιστὴς τῆς ἀγάπης ἀπόστολος Ἰωάννης.

Εἰς τὸ πρόσφατον ἄλλως τε εἰς Γιουγκοσλαβίαν ταξιδιὸν μας, εἶδομεν ἀλλὰ καὶ ἐθανμάσαμεν τὸν ζῆλον καὶ τὴν στοργὴν, μετὰ τὴν ὁποίαν περιέπουν ἐκεῖ τὰ ἱστορικὰ τοῦς μνημεῖα καὶ κειμήλια, Ναοὺς, Μοναστήρια κ.λ.π. Καὶ μετὰ πόσῃν ὑπερηφάνειαν τὰ ἐπιδεικνύουν εἰς τοὺς ἐπισκέπτας.

Καὶ ἡ Πατριαρχικὴ καὶ Βασιλικὴ Μονὴ τῆς Πάτμου, δὲν ἀριθμεῖ μόνον μακρὰν ζωὴν ὀλοκλήρου χιλιετηρίδος. Καὶ δὲν ἀπετέλεσε μόνον ἐπὶ Τουρκοκρατίας τὸν Δούριον Ἴππον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξεπήδησαν θερμοὶ προασπιστὰι τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς Πατρίδος. Ἀλλὰ καὶ σήμερον μετὰ τὴν Πατριὰδα Σχολὴν τῆς, σκορατίζει τὸ φῶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Παιδείας.

Ἐὰν λοιπὸν θέλωμεν νὰ περιφρουρήσωμεν καὶ ν' ἀναπτύξωμεν τὸν Ἑλληνοχριστιανικὸν μας πολιτισμὸν, πρέπει πρωτίστως νὰ περιέπωμεν, ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, κάθε μνημεῖον, τὸ ὁποῖον τὸν ἐνσαρκώνει καὶ τὸν συμβολίζει, ὅπως εἶναι ἡ Ἱστορικὴ Μονὴ τῆς Πάτμου.

Ἐπὶ τῇ ἐπαναλήψει τῶν μαθημάτων.

Μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους καὶ τοῦ ἀνοίγματος τῶν διαφόρων ἐκπαιδευτηρίων μας, θεωροῦμεν χρέος μας νὰ τονίσωμεν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν μας κόσμον, ὅτι τὸ ἔργον τοῦς εἶναι ὑψηλὸν καὶ καθαρὸ ἀποστολή. Καὶ ὅτι ἀπὸ αὐτοὺς κυρίως, καὶ ἀπὸ τὸν τρόπον μετὰ τὸν ὁποῖον ἀντιλαμβάνονται τὸ καθήκον τοῦς, ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους μας.

Πραγματικὴ ἀγωγή δὲν εἶναι ἡ ξηρὰ παροχὴ ποικίλων γνώσεων. Ἀλλὰ κυρίως ἡ καλλιέργεια τοῦ χα-

ρακτῆρος, καὶ ἡ διαμόρφωσις προσωπικοτήτων ἠθικῶν καὶ εὐγενῶν, ποὺ νὰ ἐνσαρκώνουν ὅλα τὰ ἰδεώδη καὶ ὅλας τὰς ὑπερόχους ἀξίας τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ μας πολιτισμοῦ.

Πρὸς τοῦτο οἱ πάντες — καὶ μαθηταί, καὶ γονεῖς, καὶ ἐκπαιδευτικοί — πρέπει νὰ συνεργάζονται στενῶς. Διότι μόνον κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ἀπόδοσις θὰ εἶναι μεγίστη. Καὶ ἡ καρποφορία πλουσιοπάτη.

Καὶ ἄς μὴ λησμονῆται ποτὲ ἀπὸ κανένα, ὅτι «ἀρχὴ σοφίας φόβος Κυρίου». Ἡ ὅπως ἐδογματίζον οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι «πᾶσα ἐπιστήμη, χωριζομένη ἀρετῆς, πανουργία φαίνεται».

Ἄγρυπνος ἐποπτεία.

Θεωροῦμεν ἐπίσης ἐπάναγκες, νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν τόσοσιν τῶν γονέων, ὅσον καὶ τῶν ἀρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐπὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας τῶν μικτῶν ἰδιωτικῶν σχολείων.

Διότι, κατὰ τὰς πληροφορίας μας, μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ, διὰ νὰ καταστήσουν τὴν ἀτμόσφαιράν των περισσότερον εὐχάριστον καὶ ἑλκυστικὴν, δὲν ἀγρυπνοῦν, ὅσον πρέπει, διὰ τὴν κατὰ πάντα εὐκοσμον συμπεριφορὰν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν μαθητριῶν των. Ἀντιθέτως μάλιστα, δημιουργοῦν δι' αὐτοὺς μίαν ἀτμόσφαιραν, πλήρη πειρασμῶν καὶ ἠθικῶν κινδύνων. Ἡ διοργανώσις πολυήμερων μικτῶν ἐκδρομῶν, τὰ χορευτικὰ πάργν, αἱ γυμναστικαὶ ἀσκήσεις μαθητῶν καὶ μαθητριῶν κατὰ τὴν ἰδίαν ὄραν καὶ μετὰ στολὰς ὄχι εὐθραπέεις, ἢ δι' αὐτοκινήτων ἀγελήδων μεταφορὰ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν — ὅλα αὐτὰ — δημιουργοῦν ἀναμφιβόλως πλείστους κινδύνους. Καὶ οἱ κίνδυνοι αὐτοὶ γίνονται ἀκόμα μεγαλύτεροι, ὅταν ἡ ἐποπτεία εἶναι χαλαρά, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει τοῦτο συχνά. Διότι τοιοῦτοτρόπως τὰ σχολεῖα, ἀντὶ νὰ διαπλάσσουν χαρακτῆρας καὶ ἠθικὰς προσωπικότητας, γίνονται διὰ τοὺς τροφίμους των ἐστία ψυχικῆς μόλυνσεως.

Ὁ Στρατὸς μας εἰς ἔργα κοινῆς ὠφελείας.

Ἐχομεν ὑπ' ὄψει μας ἐπαρχιακὰς ἐφημερίδας, εἰς τὰς ὁποίας μετὰ θερμὸς λόγους καὶ μετὰ πραγματικὴν συγκλίνησιν ἐξαιρεται ἡ προσπάθεια τοῦ Ἑθνικοῦ μας Στρατοῦ, πρὸς ἀξιοποίησιν τῆς ὑπαίθρου μας. Δρόμοι ἀγροτικοὶ χαράσσονται καὶ ἐπιστρώνονται, μικραὶ διώρυγες διανοίγονται, ἔλη μικρὰ ἀποξηραίνονται καὶ ἀποδίδονται εἰς τὴν καλλιέργειαν, ἐκτάσεις γῆς, αἱ ὁποῖαι ἦσαν μόνον μολυσματικαὶ ἐστία, καὶ γενικῶς πρόθυμος καὶ ἀποτελεσματικὴ ἐκδηλώνεται ἡ ἐπικουρία τοῦ Ἑθνικοῦ μας Στρατοῦ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς εἰς τὴν ὑπαίθρυν μας. Τοιαῦτα προσπάθειαι τιμοῦν τοὺς λαβόντας τὴν πρωτοβουλίαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐνθουσιώδεις ἐκτελεστάς των. Ἡ Ἐκκλησία ἐπευλογεῖ τὸ ἔργον τοῦς. Διότι πρὸς τοῖς ἄλλοις, συνδέον περισσότερον τὸν Ἑθνικὸν μας Στρατὸν μετὰ τὸν λαόν μας, διὰ τὴν εὐτυχίαν τοῦ ὁποῖου τόσας καταβάλλει ἐξαιρέτους προσπαθείας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἱερά Σύνοδος

Ἡ Ἱερά Σύνοδος, ἅμα τῇ ἐπανόδῳ τοῦ Προέδρου αὐτῆς Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Δωροθέου ἐκ τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ εἰς τὴν Σερβίαν ἐπανάλαβε τὰς ἐργασίας αὐτῆς τῇ 24ῃ παρελθόντος μηνός. Κατὰ τὰς τακτάς ἡμέρας Συνεδριῶν αὐτῆς ἡ Ἱ. Σύνοδος ἀσχολεῖται περὶ ζητήματα ἀπολύτως ὑπηρεσιακὰ καὶ ἐπείγοντα.

Ὁ Μακαρ. Πρόεδρος κατὰ τὴν ὡς ἄνω Συνεδρίαν τῆς 24ης ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον ὅτι ἀπεκόμισε τὰς ἀρίστας τῶν ἐντυπώσεων ἐκ τοῦ ταξιδίου αὐτοῦ εἰς τὴν ἀδελφὴν Σερβικὴν Ἐκκλησίαν καὶ προσέθεσεν, ὅτι λεπτομερῆς ἐκθέσεις θὰ ὑποβληθῇ τῇ Ἱ. Συνόδῳ ἀναφερομένη εἰς τὸ περιεχόμενον ὁ λόγος ταξιδίου.

— Κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου διαωρίσθησαν Ὑπογραμματεῖς παρ' αὐτῇ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Σεβαστιανὸς Ἀσπιώτης καὶ Κωδικογράφος ὁ Πανοσ. Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιππαῖος.

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Δωροθέος ἐπέστρεψεν τῇ 20 παρ. μηνός Σεπτεμβρίου ἐκ τῆς εἰς Σερβίαν 15θήμερου ἐπισκέψεως τῆς ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας.

— Τῇ Κυριακῇ 23 παρελθόντος μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τοὺς ἱεροὺς ναοὺς τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Ἁγίαν Ζώνην καὶ Ἁγ. Νικόλαον κάτω Πατησίων.

— Τῇ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος προήδρευσε τῆς Ἱ. Συνόδου.

— Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐδέχθη (25) τὴν ἐπίσκεψιν : τοῦ κ. Στεφάνου, Γενικοῦ Διευθυντοῦ Ἐκκλησιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τοῦ κ. Πιντέρη Διευθυντοῦ τοῦ Γεν. Λογιστηρίου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστραλίας κ. Θεοφυλάκτου καὶ τοῦ Προξένου Αὐστραλίας κ. Cliffe τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λαοδικείας κ. Μαξίμου τοῦ κ. Παν. Τρεμπέλα, καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τοῦ βουλευτοῦ κ. Μπρεδῆμα τοῦ κ. Τζιμ Λόντου ὃν καὶ συνεχάρη διὰ τὴν ὑπὲρ τῆς Κύπρου εὐγενῆ προσφορὰν του, παρέσχε δὲ αὐτῷ τὰς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας.

— Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐπεσκέφθη τὸν Ἐπιτετραμένον τῆς Γιουγκοσλαβίας μετὰ τῆς Συνοδικῆς ἀκολουθίας Του καὶ ἠγαρήσθησεν αὐτὸν διὰ τὰς περιποιήσεις καὶ τιμὰς, ἃς ἐπεδαψίλευσαν αὐτῷ ἡ Σερβικὴ Ἐκκλησία καὶ τὸ Γιουγκοσλαβικὸν Κράτος.

— Ὡσαύτως τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἔσχε μακρὰν συνηγορίαν μετὰ τοῦ Ὑφυπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Ἀλιμπράντη ἐπὶ οἰκονομικῶν Ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Τῇ ἐπομένῃ 26 παρ. μηνός ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος μετὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ περὶ τὴν μεσημβρίαν ἐπεσκέφθη τὴν Α. Ε. τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως κ. Κ. Καραμανλῆν καὶ συνεζήτησε μετ' αὐτοῦ ἐπὶ διαφόρων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων.

— Ὡσαύτως τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἐπιστρέψας ἀπὸ τὸν κ. Πρωθυπουργὸν συνηγορήσθη εἰς τὰ γραφεῖα τῆς Ἱ. Συνόδου μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Λεβαντή.

— Ἐντολῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Εὐρίπου κ. Ἀλέξιος ἐπεσκέφθη τοὺς ἱ. ναοὺς : Ἁγ. Γεωργίου Ψυχικοῦ, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου καὶ Ἀναστάσεως Χολαργοῦ, Ἀναλήψεως Βριλησίων, Ἁγ. Νικόλαου Χαλανδρίου, Ἁγ. Νικόλαου Καισαριανῆς, Ἁγ. Τριάδος Βύρωνος, Ἁγ. Δημητρίου Ν, Ἐλβετίας, Ἁγ. Ἀποστόλων Ὑμηττοῦ καὶ Ἁγ. Παρασκευῆς Ἀττικῆς.

— Ἐπίσης ἐντολῇ τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ὁ

Θεοφ. Ἐπίσκοπος Μαραθῶνος κ. Δαμασκηνὸς ἐπεσκέφθη τοὺς ἱ. ναοὺς : Ἁγ. Εὐφημίας Πειραιῶς, Παναγίας Βλαχερνῶν Ἀμφιάλης, Ἁγ. Γεωργίου Κερατσινίου, Ἁγ. Ἀποστόλων Νικαίας, Εὐαγγελιστρίας Νικαίας, Νεκροταφείου Νικαίας καὶ Ταξιαρχῶν Κορυδαλλοῦ.

Ἐπισημαστέον ὅτι κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίαν τῆς Α. Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Συμβουλίου τοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλαγαμένης καὶ εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀοιδίμου καθηγητοῦ Γρηγορίου Παπαμιχαήλ διωρίσθη Σύμβουλος αὐτοῦ ὁ ἡμέτερος Διευθυντῆς κ. Θεοδόσιος Σπεράντσας.

Θεολογικὴ Σχολή. Εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν ὑπέβαλον αἰτήσεις διὰ τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις 646 ὑποψήφιοι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων κατὰ τὸ ἀκαδ. ἔτος 1956—57 ὄρισθη εἰς 175 ἐξ ὧν 25 θήλειαι.

ΕΠΑΡΧΙΑΙ

Ἱερά Μητρόπολις Μηθύμνης

Πρωτοβουλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἡμῶν κ. Κωνσταντίνου, τῇ 12 Σεπτεμβρίου ἐ. ἐ. ἐπὶ τῇ πέμπτῃ ἐπετείῳ τῆς εἰς Κύριον ἐκδημίας τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Μηθύμνης Διονυσίου, ἐτελέσθη τρισάγιον ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ. Παρέστησαν κατ' αὐτὸ ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κοινότητος Καλλονῆς, οἱ Γραμματεῖς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Ἰγνατίου (Λειμῶνος), πολλοὶ ἱερεῖς, τὸ καθηγητικὸν καὶ διδασκαλικὸν σῶμα, αἱ λοιπαὶ ἀρχαὶ καὶ πολὺς λαός, τιμῶν τὴν μακαριστὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου ἐκείνου Ἱεράρχου. Τὸ ἐπίσημον μνημόσυνον αὐτοῦ θὰ τελεσθῇ κατ' Ὀκτώβριον, ἐπὶ τοῦ κενотаφίου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἡ εὐσέβεια πνευματικῶν τέκνων τοῦ ἀειμνήστου θέλει στήσει.

— Τῇ Κυριακῇ 16.9.1956 μετὰ πάσης ἐκκλησιαστικῆς μεγαλοπρεπείας ἐτελέσθησαν εἰς τὴν κωμόπολιν Ἁγίας Παρασκευῆς Λέσβου τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ἱ. Παρεκκλησίου τοῦ Ἁγίου Χαραλάμπους, τὸ ὁποῖον ἰδίαις δαπάναις ἔκτισεν ὁ αὐτόθι ἤδη διαμένων καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐν Ἀμερικῇ σταδιοδρομήσας κ. Γεώργιος Ζαρπαρίνης. Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, προστάς τῶν σχετικῶν ἀκολουθιῶν καὶ ὁμιλήσας κατὰ τὸν Μέγαν Ἑσπερινὸν καὶ τὴν Θείαν Λειτουργίαν, ἐξῆρε τὴν εὐσέβειαν καὶ τὸν περὶ τὰ κατὰ ζῆλην τοῦ κτίτορος, τοῦ ὁποῖου τὸ ὄνομα, καθὼς καὶ τῶν ἀειμνήστων αὐτοῦ γονέων, ἀνεγράφη χρυσοῖς γράμμασι εἰς ἀναμνηστικὴν παρά τὴν εἴσοδον πλάκα.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ συγκλήσεως τοῦ 13 Κληρικολαϊκοῦ Συνεδρίου Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς (30 Σεπτ.—6 Ὀκτωβρίου) ἡ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς διοργανώνει ἐν Οὐασαγκτῶνι μεγάλην ἐκθεσιν ἐξ 65 καὶ πλέον ἁγίων Βυζαντινῶν εἰκόνων. Τῆς ἐκθέσεως ἐκτὸς πολιοστέρων εἰκόνων ἀπὸ τοῦ 13 αἰῶνος, μετέχουν καὶ σύγχρονοι ἁγιογράφοι ὡς ὁ κ. Φ. Κόντογλου καὶ οἱ κ. κ. Γεώργιος Γλιάτσας καὶ Δημήτριος Δούκας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Καθ' ἃ ἀνέγραψεν ὁ ἡμερησίος Ἑλληνικὸς Ἀθηναϊκὸς τύπος, ὁ Στρατάρχης Τίτο ἀπένευμε τὸ παράσημον τῆς Γιουγκοσλαβικῆς Σημαίας, πρώτης τάξεως, εἰς τὴν Α. Θ. Μ. τὸν Πατριάρχην τῶν Σέρβων κ. Βικέντιον διὰ τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς ἀποκατάστασιν φιλικῶν δεσμῶν μεταξὺ τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ ἄλλων χωρῶν. Σημειωτέον, ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορά, καθ' ἣν ἀπονέμεται τοιαύτη διάκρισις εἰς ἄνωτερον κληρικὸν ἐν Γιουγκοσλαβίᾳ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μαρωναίας

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, πρὸς κατάληψιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ. Ναῶν Ἁγίου Γεωργίου Κομοτινῆς, Ἁγίου Νικολάου χωρίου Ἀσωμάτων, Προφήτου Ἡλιοῦ χωρίου Πανδρόσου καὶ Ἁγίου Δημητρίου χωρίου Ἀράτου, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

Ἐν Κομοτινῇ τῇ 30ῇ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Μαρωναίας Τιμόθεος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας

Προκειμένου νὰ πληρωθῇ ἡ κενὴ θέσις τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ ἐνοριακοῦ Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου Στρατώμης—Ναυπακτίας, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν ταύτην ὅπως υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ναυπάκτῳ τῇ 31ῃ Αὐγούστου 1956.

† Ὁ Ναυπακτίας καὶ Εὐρυτανίας Χριστοφόρος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Κουνουπίτῃ Σπετσῶν Ἱ. Ναοῦ τοῦ Τιμίου Προδρόμου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 47 παράγραφος 1 ἐδάφ. δ' τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200/1940 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 16 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 586/1941 Ν. Δ/τος «περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Ἀναγκ. Νόμου/40» ὀριζόμενα προσόντα, ἵνα ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ σχετικὰ πιστοποιητικά.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 5ῃ Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Προκόπιος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 παρ. 2, 3 καὶ 47 παρ. 1 ἐδάφ. 2 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσιν τὴν κενὴν ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Ἱεροῦ Ναοῦ Ταξιάρχων Κουρί, Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω χηρευούσης ἐφημεριακῆς θέσεως.

Ἐν Θεσσαλονικῇ τῇ 11ῃ Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεῆμων.

Ἱερὰ Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὸ ἀρθρον 63 παράγραφος 1 καὶ 2 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν θέσιν τοῦ ἱεροδιακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ «Ἅγιος Δημήτριος» Ἀγρινίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῇ 12ῃ Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος.

Ἱερὰ Ἐπισκοπὴ Πέτρας (Κρήτης)

Καλεῖ συμφώνως τῶν Α. Ν. 2200/1940 ἀρθρῶν 46 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ 29 τοῦ Α. Ν. 540/1945 τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῶν ἐξῆς ἐνοριῶν: 1) Λιμνῶν, 2) Καστελλίου Φουρνῆς, 3) Λούμα (Μερ/λου), 4) Μαρμακέτου-Φαρσάρα (Λασηθίου), καὶ 5) Κάτω Βιάννου (Βιάννου), καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικά προσόντα (ἀρθρ. 47 καὶ 48) Ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ ἀρθρα 27 καὶ 28 τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος 546/1945 «Περὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως», ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία» υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου προβλεπόμενα πιστοποιητικά μετὰ σχετικῆς αἰτήσεως.

Ἐν Νεαπόλει τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Πέτρας Δημήτριος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως Ἱεροῦ Ναοῦ «Γενέσιον Θεοτόκου» Σπηλιᾶς, καλοῦμεν τοὺς βουλευμένους καὶ κεκτημένους τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον υποβάλλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ὑπὸ τοῦ νόμου ὀριζόμενων πιστοποιητικῶν πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Λαρίσῃ τῇ 19ῃ Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Λαρίσης Δημήτριος.

Ἱερὰ Μητρόπολις Κερκύρας καὶ Παξῶν

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως», καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 82719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ὁρθοσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ὑ. Θεοτόκου (Ὁδηγητρίας) Λευκίμης Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 17 Σεπτεμβρίου 1956

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος.

*Ἐχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀρθρα 46 καὶ 47 τοῦ Α. Νόμου 2200/1940 «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 536/1945 «Περὶ ρυθμίσεως τῶν Ἀποδοχῶν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου κλπ.», τὸ ἀρθρον 28 τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 540/1945 «Περὶ Ἐκκλησ. Ἐκπαιδεύσεως» καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. πρωτ. 83719 καὶ ἀπὸ 7-10-1946 Ἐγκύκλιον τοῦ Ὑπουργείου Ὁρθοσκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλευμένους νὰ καταλάβωσιν τὴν κενὴν Ἐφημεριακὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Ὑ. Θεοτόκου (Φανερωμένης) τῶν Στερεωτῶν Κερκύρας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας υποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἐν τῷ ἀρθρῳ 48 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, ἵνα ἀνακηρυχθῶσιν ὑποψήφιοι Ἐφημέριοι τῆς ἐν λόγῳ Ἐνορίας.

Ἐν Κερκύρᾳ τῇ 22 Σεπτεμβρίου 1956.

† Ὁ Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος.

ΚΛΗΤΗΡΙΟΝ ΕΠΙΚΡΙΜΑ

Πρὸς τὸν Αἰδεσ. Μιχαὴλ Λινοξυλάκη
(Ἀγνώστου διαμονῆς)

Καλοῦμέν σε, ὅπως ἐφανερώθῃς ἐνώπιον τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς τὴν 23ην Νοεμβρίου ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 9ην π. μ. ἵνα δικασθῆς, δι' ἣν αἰτίαν ἀπελογήθῃς ἐνώπιον τοῦ ἡμετέρου ἀνακριτοῦ.

Προσεπιδηλοῦμέν σοι δέ, ὅτι, ἂν μὴ ἐφανερώθῃς τῇ ὥσ' ἄνω ἡμέρᾳ τε καὶ ὥρᾳ, θέλεις δικασθῆ ἑρήμην.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῃ Σεπτεμβρίου 1956.

Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου
† Ὁ Εὐρύπτου Ἀλέξιος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Β. Παπαγεωργίου - Ν. Φιλιππακοπούλου, Μελέτη περὶ ἀνυψώσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ἀγρότου». Βραβεῖον Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν 1956. Πάτρα 1956, σελ. 44.

Ν. Π. Δελιάλη, Συλλογὴ παλαιοχριστιανικῶν καὶ μεταγενεστέρων μνημείων τῆς Δημ. Βιβλιοθήκης Κοζάνης μετ' εἰκόνων καὶ φερμανίων εἰς τὸ τέλος. Θεσσαλονίκη 1955.

Θ. Χαλαμπίδη, Ἰπ' ντοῦ Μαρ. Παιδ. Ἀκαδημίας, Παιδεία καὶ πολιτισμὸς στὴ σύγχρονῃ Ἀμερικῇ. (Παιδαγωγικὴ ἔρευνα στὶς Ἡν. Πολιτεῖες 1951-52). Ἀθῆναι 1956, σελ. 138.

«**Παλμὸς '56**», Ἐπετηρὶς - λεύκωμα ἐκδιδόμενον ὑπὸ τῶν τελιοφορτῶν τῆς Μαρασλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀφιερωμένον εἰς τὸν Γεν. Διευθυντὴν τῆς Μ. Ἀκαδημίας κ. Γ. Παλαιολόγον. Ἀθῆναι 1956, σελ. 112.

Ἀκαδημία 1956, Ἐπετηρὶς - λεύκωμα τῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Βασιλείου, τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς. Ἀφιερωμένον εἰς τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμηνικὸν Πατριάρχην κ. Ἀθηναγόραν. Ν. Ὑόρκη 1956, σελ. 60.

Δ. Β. Βασιλειάδη, Ἀρχιτέκτονος, Εἰσαγωγή στὴν Αἰγαιοπελαγίτικῃ λαϊκῇ ἀρχιτεκτονικῇ, Ἀθῆναι 1955, σελ. 82.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ ἀλαζονικὴ τοξοστοιχία στὴν Αἰγαιοπελαγίτικῃ Ἐκκλησιαστικῇ ἀρχιτεκτονικῇ, (Ἀνάπτυπο ἀπὸ τὰ Τεχνικὰ Χρονικὰ) τεύχ. 369-70) Ἀθῆναι 1955, σελ. 6.

Μητροπ. Βασιλείου Ἀτέση, Ὁ Εὐβοίας Νεόφυτος Ἀδάμ. Ἀθῆναι 1956, σελ. 44.

Νικοδήμου Ἀγιορείτου, Νέα κλίμαξ. Ἐγκρίσει τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐκδ. «Ἁγιορ. Βιβλιοθήκης» Σ. Ν. Σχοινᾶ. Βόλος 1956, σελ. 382.

Ἀρχιμ. Παρθενίου, Μάρτυρες τῆς Αἰγύπτου. Ἀλεξάνδρεια 1956, σελ. 16.

Μανουὴλ Πανσέληνος, Κείμενο Ἀ. Ευγγουπούλου. Ἀντίγραφα, σχεδιαστικὰ κοσμημᾶτα **Φ. Ζαχαρίου**. Ἐκδόσεις Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1956, σελ. 28. Πίνακες 13.

Ἀναστασίου Πιερίου, Ἡ Ὁρθοδοξία κατὰ τοῦ Χιλιασμοῦ (Σπουδαστῶν τῆς Γραφῆς, Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβᾶ κλπ. καὶ τῆς Διαμαρτηρήσεως. Ἀθῆναι 1956, σελ. 194. (Δρχ. 80. Παρὰ τῶ συγγραφεῖ: Ἀναλήψεως 6α, Παγκράτι, Ἀθῆναι).

Ἀρχιμ. Κυπριανοῦ Παπαδοπούλου, Ἡ σύγχρονος Ρωσικὴ Ἐκκλησία. Ἀλεξάνδρεια 1956, σελ. 84.

Τοῦ αὐτοῦ, Ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Ἀλεξάνδρεια 1954, σελ. 42.

Archem. Cyprian Papadopoulos, A short history of the Russian Church, Alexandria 1956, p. 12.

Μ. Α. Σιάτου, Κοσμήτορος τῆς Θ. Σχολῆς τοῦ Παν. Θεσ/νίκης, Αἱ θεῖαι δράσεις τοῦ Ἀποστόλου. (Ἀνατ. ἐκ τοῦ «Γρ. Παλαμᾶ»). Θεσ/νίκη 1956, σελ. 243-262.

Τοῦ αὐτοῦ, Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος περὶ τῆς εὐθύνης τοῦ ἀνθρώπου. (Ἀνατ. ἐκ τοῦ «Γρ. Παλαμᾶ»). Θεσ/νίκη 1955, σελ. 265-279.

Ἀρχιμ. Παντ. Καρανικόλα, Αἱ ἀιρέσεις. Ι. Χιλιασταί. Ἀθῆναι 1956, σελ. 45. Δρχ. 5.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΔΩΡΟΘΕΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Λήμνου ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Τελευταῖαι ἡμέραι εἰδήσεων διὰ τὴν «Ἐκκλησίαν» εἶναι ἡ 10ῃ καὶ ἡ 25ῃ ἐκαστοῦ μηνός.

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θ. Σπεράντσα, Ἡ ἐπίσκεψις εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

Ἰ. Καρμύρη, Τὸ δόγμα τῆς σωτηρίας, II.

Τῆς συντάξεως, Ἀπὸ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου.

Ν. Δούβαρι, Ὁρησκεία καὶ ἠθική.

Φ. Κόντογλου, Ἀπὸ τὸ ἀγιολόγιον τοῦ Ὀκτωβρίου.

Ε. Θεοδώρου, Τὸ 7 Γερμανικὸν Εὐάγγελ. Συνέδριον.

Τῆς συντάξεως, Ἐνθρόνισις τοῦ Θεοφ. Ἀρκαδίας κ. Τιμοθέου.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Προκηρύξεις.

Κλητήριον ἐπίκριμα.

Βιβλιογραφία.

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ

Ἀνάγνωθι φ. 18 (15 Σεπτ.), σελ. 336 στίχ. 24: «...ἀνασκευὴν κακοδόξου διδασκαλίας περὶ μὴ ὑπάρξεως τοῦ Διαβόλου...».

Οἱ ἱερεῖς, ἀπευθύνεσθε πάντοτε ἀνενοήτως πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἐκκλησίας», διὰ πᾶν ζήτημα πού σᾶς ἀπασχολεῖ. Ἀπάντησιν θὰ λαμβάνετε ἀμέσως διὰ τοῦ «Ἐφημερίου».

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ ἀλληλογραφία τῆς «Ἐκκλησίας» εἰς τὸ ἐξῆς θὰ δημοσιεύηται εἰς τὸν «Ἐφημέριον».

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Εἰδοποιούνται οἱ ἀναγνώσται τῶν περιοδικῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησίας», «Ἐφημερίου» καὶ «Θεολογίας», ὅπως συνδρομᾶς ἢ ἄλλα ἐμβάσματα των ἀποστέλλουν δι' ἐπιταγῆς μόνον ἐπ' ὀνόματι τῆς Διαχειρίσεως τῆς «Ἐκκλησίας».

Ἐπεύθυνος Τυπογραφείου: ΤΙΜΟΛΩΝ ΡΟΥΤΣΗΣ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.